

Landssamrådet af PPR-chefer

Høringssvar vedrørende lov om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love

Landssamrådet finder det positivt, at den fornyelse af elevplanen der lægges op til, er rettet mod alle børn i folkeskolen, også børn i specialpædagogiske tilbud.

Intentionen om, at elevplanen skal være et kontinuerligt dynamisk dokument, med konkrete fremadrettede mål, der følger eleven helt til ungdomsuddannelsen, kan bidrage til, at alle elever udfordres, så de bliver så dygtige, de kan, ligesom den understøtter en professionel og åben dialog om elevernes faglige niveau og alsidige udvikling mellem elev, lærer og forældre. Dette vil være til gavn for den gruppe af børn og unge der har specialpædagogiske undervisningsbehov og en styrkelse af samarbejdet omkring dem.

Det stilles i lovforslaget i udsigt, at Undervisningsministeriet vil gennemføre en informationsindsats rettet mod lærere med henblik på at understøtte implementeringen af de nye elevplaner og forenklingen af lærernes arbejde med elevplanen, herunder med fokus på den digitale understøttelse af den nye elevplan.

Landssamrådet af PPR-chefer imødeser såvel ny bekendtgørelse, digitaliseringen af elevplaner som den beskrevne informationsindsats og kan i øvrigt bifalde de beskrevne tiltag ministeriet tager i forhold til at kvalitetsforbedre arbejdet med elevplaner – for alle børn.

Landssamrådet finder det positivt, at der i forbindelse med implementeringen af folkeskolereformen er stillet forslag om, at der udarbejdes en ekstraordinær kvalitetsrapport i skoleåret 2014/15. Implementeringen af folkeskolereformen kræver ekstra fokus på de enkelte skolars arbejde med at omsætte ændringer af folkeskoleloven til pædagogiske praksis, så det synes væsentligt, at der to år i træk udarbejdes kvalitetsrapporter på de enkelte skoler.

Venlig hilsen

Jan Kirkegaard
Formand for Landssamrådet af PPR-chefer.

20. januar 2014

Chefpsykolog Jan Kirkegaard
PPR og Specialpædagogik
Grøndalsvej 2
Postboks 4069
8260 Viby J

Telefon:
8940 2000
Telefon direkte:
8940 1310
Telefax:
8940 3694

E-post:
jki@aarhus.dk

Undervisningsministeriet
Afdelingen for Folkeskole og Internationale opgaver
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K.

Friskolernes Kontor
Prices Havevej 11
5600 Faaborg

Telefon 62 61 30 13
Telefax 62 61 39 11

df@friskoler.dk
www.friskoler.dk

Giro 828-2218
CVR nr. 46675118

Dato: 23.01. 2014

Journal: 812

Høring om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love

Dansk Friskoleforening og Lilleskolerne takker for muligheden for at udtale sig om de foreliggende forslag til ændringer af folkeskoleloven og forskellige andre love.

Dansk Friskoleforening har i samarbejde med Lilleskolerne udarbejdet herværende høringssvar.

Generelt konstaterer vi, at der er tale om en række ændringsforslag til betegnelse for fag og ændringer af betegnelser for mål i folkeskolen. Vi har ingen bemærkninger til disse generelle ændringsforslag, men vil samtidig bemærke, at de frie grundskoler fortsat ikke er omfattet af folkeskolens fagrække, hvorfor de foreslåede ændringer ikke nødvendigvis får egentlig praktisk betydning for de frie grundskoler. De frie grundskoler forventes fortsat at måtte sammensætte fagrækken og fagenes betegnelse i overensstemmelse med den enkelte frie grundskoles værdigrundlag og undervisningstilbud, under hensyntagen til, at de frie grundskoler skal stå mål med folkeskolen og således skal de enkelte fags faglige mål i folkeskolen indgå i del- og slutmål i de frie grundskoler.

til pkt 10. § 11 stk. 2: Dansk Friskoleforening og Lilleskolerne opfatter kompetencemålene for børnehaveklassen som mål, der ikke nødvendigvis skal indgå i tilrettelæggelsen af børnehaveklasseforløbet på en fri grundskole. De frie grundskoler bør fortsat have mulighed for at tilrettelægge dens egen faglige progression, hvilket bør betyde, at de beskrevne kompetencemål skal indgå i beskrivelsen af delmålene for den første del af skoleforløbet på den frie grundskole, men ikke specifikt for børnehaveklassen.

til pkt 13 § 13 b: Vi vil henlede opmærksomheden på, at de frie grundskoler ikke er omfattet af samme bestemmelser om elevplaner som er gældende for elever i folkeskolen, og beskrivelsen i § 13 b bør således ikke få indflydelse på den løbende evalueringsmodel, som den enkelte frie grundskole arbejder med. Det er vigtigt, at der fortsat er en frihed til at vælge et alternativ til den for folkeskolen beskrevne løbende evaluering af eleverne fra børnehaveklassen til og med 9. klasse.

til lovforslagets § 4: Den foreslåede ændring af betegnelsen »slut- og trinmål« til »kompetencemål« henholdsvis »færdigheds- og vidensmål« finder vi naturlige for de frie grundskoler, der vælger at følge fælles mål.

Kommentarer til Bemærkninger til lovforslaget:

I bemærkningerne står der »Det fremgår af udspillet, at regeringen ønsker, at folkeskolen skal give børnene endnu bedre faglige kundskaber og de bedste muligheder for at tage en ungdomsuddannelse og klare sig godt i livet. Udbyttet af undervisningen skal ikke afhænge af, hvor man bor, eller hvem der er ens forældre. Regeringen ønsker endvidere, at folkeskolen skal udvikle børnenes personlige og sociale kompetencer og uddanne dem til engagerede medborgere i et levende demokrati«. Dette er en ambition, Dansk Friskoleforening og Lilleskolerne til fulde deler, og vi opfatter den som gældende for den samlede danske grundskole.

Videre står der:» oprettelse af et nationalt videncenter for historie og kulturarv«. Vi vil her slå til lyd for, at det bliver muligt for de frie grundskoler også at trække på viden fra dette nationale videncenter.

Videre står der: »Omfanget og antallet af Fælles Mål skal desuden reduceres og forenkles væsentligt«. Dette er en forenkling og afbureaukratisering, som vi bakker op om.

Videre står der:» Det foreslås, at der ikke længere skal fastsættes slutmål for folkeskolens fag. Der fastsættes fremover mål for bestemte klassetrin i de enkelte fag og obligatoriske emner samt valgfag, der angiver, hvad eleverne skal have tilegnet sig af kompetencer. Målene formuleres som kompetencemål for elevernes læring. Målene opstilles inden for de enkelte fags kompetenceområder«. Vi skal her anbefale, at foreningerne inddrages i en senere drøftelse af betydningen for de frie grundskolers egne beskrivelser af del- og slutmål.

Med venlig hilsen
p.f.v.

Ebbe Lilliendal,
landsformand
Dansk Friskoleforening

Søren Stein Brinck
Sekretariatsleder
Dansk Friskoleforening

Søren Hansen
formand
Lilleskolerne

Peter Højgaard Petersen
Sekretariatsleder
Lilleskolerne

København 23. januar 2014

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen – hørings svar

Deres sagsnummer 036.53M.391

Hermed fremsende hørings svar fra UU DANMARK.

UU DANMARK kan tilslutte sig, at den nuværende elevplan, der er nævnt i folkeskolelovens § 13 b, stk. 1, samt elev- og uddannelsesplanen, der er nævnt i folkeskolelovens § 13 b, stk. 2, og som anvendes på 8. og 9. klassetrin, fremover integreres i ét redskab, således at eleverne får ét samlet dokument fra børnehaveklassen til og med 9. klassetrin. Forenklingen indebærer, at elever, lærere, vejledere fra Ungdommens Uddannelsesvejledning og forældre fremover kun skal forholde sig til ét dokument, som følger elevens udvikling fra børnehaveklassen til overgangen til ungdomsuddannelse.

UU DANMARK vil gerne understrege den absolutte nødvendighed i, at de dele af elevplanen, som vedrører forhold, der skal indgå i uddannelsesplanen og i arbejdet med elevens uddannelsesparathed, fortsat skal kunne videregives til Ungdommens Uddannelsesvejledning.

UU DANMARK ønsker ligeledes at fremhæve vigtigheden af, at den del af elevplanen, der vedrører vejledning og afklaring af uddannelsesønsker, og som bl.a. skal danne grundlaget for en uddannelsesplan i overensstemmelse med § 2 c i vejledningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 671 af 21. juni 2010 om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., som hidtil fortsat skal kunne udskilles fra den resterende del af elevplanen og videregives til den udbyder af 10. klasse eller den ungdomsuddannelsesinstitution, som eleven søger optagelse på i forlængelse af 9. eller 10. klasse.

UEA

UU DANMARK kan erklære sig enig i, at betegnelsen "uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering" ændres til "uddannelse og job". "Uddannelse og job" er et mere nutidigt begreb, der understreger sammenhængen til uddannelses- og erhvervsvejledningen, som er en central del af emnet. Undervisningen i emnet skal ikke kun orientere de unge, men skal også udfordre dem på deres uddannelses- og jobvalg.

UU DANMARK ønsker i øvrigt at tilføje, at vi ser UU vejlederen som en central person i UEA/"Uddannelse og job" 1. – 10. klasse. Der er en diplomuddannet UU vejleder på alle skoler, som allerede nu bistår med faget. Denne konsulentfunktion kunne med fordel udvides og opgaven præciseres.

Med venlig hilsen

Mark Jensen, Formand for UU DANMARK

Til
Undervisningsministeriet
e-mail: AFIKFL@uvm.dk.
Sagsnr.: 036.53M.391

Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
Fax: +45 3675 1403
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

Taastrup, den 23. januar 2014
Sag 20-2013-00880– Dok. 147905/lfh

Høringsvar fra Danske Handicaporganisationer vedr. folkeskolereform, lovforslag 3 (Forenkling af Fælles Mål, kvalitetsrapporter, elevplaner og opfølgning på mål for Folkeskolen mv.)

Danske Handicaporganisationer (DH) har modtaget ovenstående høring og har følgende bemærkninger:

Forenkling af Fælles Mål

Det kan være vanskeligt at anvende Fælles Mål i visse specialklasser og specialskoler for elever med vidtgående handicap. DH efterlyser derfor retningslinjer for, hvorledes man på specialskoler samt i specialklasser fremadrettet vil arbejde med Fælles mål.

Kvalitetsrapporter

DH er bekymret for, at skolerne, fra skoleåret 2015/2016, kun skal udarbejde kvalitetsrapporter hvert andet år. Udfordringerne i forbindelse med omstillingen til øget inklusion i grundskolen, vil formegentlig fortsat være til stede fra skoleåret 2015/2016 og frem og et krav om en tæt opfølgning på skolens kvalitet er derfor ønskelig.

For at sikre øget elevtrivsel, opfordrer DH til, at dette parameter tillægges lige så stor vægt som faglige tests og prøveresultater i vurderingerne af skolernes kvalitet.

DH anbefaler endelig, at der, i processen omkring øget inklusion i grundskolen, ikke gives dispensation i forbindelse dokumentation af specialpædagogisk bistand som kvalitetsindikator.

Et bedre undervisningsmiljø

DH opfordrer til, at der arbejdes på at sikre metoder til måling af elevtrivsel, der er tilgængelige for alle elever. DHs medlemsorganisationer bør derfor inddrages i udviklingen af Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM) digitale måleredskaber.

I lyset af målet om øget elevtrivsel, anbefaler DH endvidere at der stilles krav om årlige undervisningsmiljøvurderinger på skolerne, frem for det nuværende krav om undervisningsmiljøvurderinger mindst hvert tredje år.

Elevplaner

Når elevplanerne digitaliseres, er det essentielt at sikre, at disse gøres tilgængelige for alle forældre og børn. Også her er det vigtigt at DHs medlemsorganisationer inddrages. Det er positivt, at man ønsker at inddrage forældre og elever i større grad i arbejdet med elevplaner, men her kan der være nogle særlige udfordringer i relation til børn med handicap, som det er vigtigt, at der tages særligt højde for.

Ud over de faglige mål, opfordrer DH til at gøre det til et krav at systematisere og inddrage sociale samt personlige trivsels og udviklingsselementer i arbejdet med elevplanen.

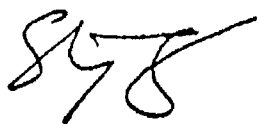
Endelig er det vigtigt at de professionelle i skolen fremover skal have ekstra fokus på den enkelte elevs behov, når det ikke længere bliver et krav at inddrage alle fag i elevplanen. Nogle børn med handicap kan være langt fra et alderssvarende niveau i nogle fag, hvorfor de foreslåede rammer for, på hvilke klassetrin fagene skal indgå i elevplanen, ikke vil være relevante for dem.

Opfølgning på mål for Folkeskolen

DH anerkender vigtigheden af målet om at sikre, at Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan. DH finder det dog mindst lige så vigtigt, i de underliggende operative resultatmål, at fokusere på at forbedre resultaterne for gruppen af de allersvageste elever i dansk og matematik. Den seneste undersøgelse på området fra 2009 viste bl.a., at kun 64 % af elever med handicap tager Folkeskolens afgangsprøver mod 91 % blandt elever uden handicap, og det vil derfor være vigtigt at følge denne udvikling tæt fremover (jf. Konventionen om rettigheder for personer med handicap, artikel 31, 1.).

Således anbefaler DH, at man ikke kun har som mål at mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater, men ligeledes at mindske betydningen af handicap/funktionsnedsættelse i relation til faglige resultater (jf. Konventionen om rettigheder for personer med handicap, artikel 24, 2, b).

Venlig hilsen

Stig Langvad
formand

Undervisningsministeriet
AFIKFL@uvm.dk

Den 20. januar 2014

Høring over forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love

Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA) har følgende bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love (Forenkling af Fælles Mål, kvalitetsrapporter og elevplaner og opfølgning på mål for folkeskolen m.v.):

DOK. NR.:
FAID-6-20995
SAG. NR.:
FAID-6-1280
Charlotte
Enevoldsen

FA støtter en reform af folkeskolen. Folkeskolen er fødekæden til ungdomsuddannelser, videregående uddannelser og i sidste ende arbejdsmarkedet. Derfor er det vigtigt, at eleverne har de basale færdigheder i orden, når de forlader folkeskolen, og det er vigtigt, at de har forudsætningerne for at videreudanne sig. Har eleverne ikke det, får det en negativ effekt på niveauet i resten af uddannelsessystemet, og det svækker deres muligheder for at blive godt integreret på arbejdsmarkedet. Særligt erhvervsuddannelserne lider i dag under et indgangsniveau, der er for lavt, men det kan også mærkes på videregående uddannelser, at nogle studerende er svage til fx matematik. Ikke mindst i finanssektoren er det afgørende for nyansattes videre karrieremuligheder, at de behersker de grundlæggende færdigheder fra starten.

FA lægger vægt på, at de foreslåede lovændringer indeholder forslag til opfølgning på folkeskolens udvikling på alle niveauer og kan bakke op om de foreslåede nationale resultatmål. Desuden har FA noteret sig, at det er meningen, at undervisningen i "uddannelse og job" ikke kun skal orientere eleverne men også udfordre dem på deres uddannelses- og jobvalg. FA er enig i, at det er vigtigt for at tilskynde eleverne til at vælge rigtigt så tidligt som muligt og til seriøst at overveje, hvad de kan og vil beskæftige sig med og træffe deres uddannelsesvalg ud fra det.

Med venlig hilsen

Charlotte Enevoldsen

Til Undervisningsministeriet
Afdelingen for Folkeskole og Internationale opgaver

Høringsvar til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love

(Forenkling af Fælles Mål, kvalitetsrapporter og elevplaner og opfølgning på mål for folkeskolen m.v.).

Resume

Skole og Forældre har følgende overordnede holdninger til elementerne i lovforslaget:

- Kravene til elevplaner i folkeskolen bliver udvandet i en grad, der modvirker reformens mål
- Kravene til kvalitetsrapporterne reduceres og forringer tilsynet med skolerne markant
- Det er positivt, at Fælles Mål forenkles og gøres til læringsmål

Elevplaner

Skole og Forældre foreslår:

- At kravet om skriftlige (elektroniske) elevplaner i alle fag på alle årgange fastholdes
- At der også skal laves elevplaner i alle fag i 9. klasse
- At det præciseres i selve lovteksten, at lovens krav til elevplaner er minimumskrav
- At tilbagemeldingerne i elevplanerne for små fags vedkommende standardiseres og gøres enkle, så tidsforbruget for lærerne kan minimeres.

Lovforslaget udvander efter Skole og Forældres opfattelse kravet om elevplaner i alle fag hvert år i et omfang, der er uacceptabelt.

Eksempelvis bliver der med lovforslaget først krav om elevplaner i Natur og Teknik i 4. klasse, selvom faget allerede er på skemaet fra 1. klasse.

Ligeledes bliver der i overbygningen for fagene Geografi, Biologi og Fysik/kemi alene krav om elevplaner i 8. klasse i løbet af de tre årgange, hvor fagene er på skoleskemaet.

Samlet set er der med lovforslaget tale om en væsentlig forringelse af kravene til elevplaner i de naturvidenskabelige fag i folkeskolen.

Det danske samfunds generelle ønske om at styrke danske unges naturvidenskabelige kompetencer, af hensyn til Danmarks konkurrenceevne og evne til at skabe arbejdspladser, er ikke i overensstemmelse med lovforslagets nedprioritering af systematisk feedback, individuel elevmålsætning og opfølgning i disse fag.

Lovforslaget nedprioriterer på lignende vis kravet om elevplaner for de kreative fag i folkeskolen. Med lovforslaget er der eksempelvis alene krav om elevplaner i Idræt i tre ud af ni skoleår, i ét ud af fem år for Billedkunst og i ét ud af fire år for Håndværk, Design og Madkundskab.

Denne nedprioritering er u hensigtsmæssig i forhold til at sørge for, at også ikke-bogligt stærke elever oplever, at der er et fokus på de fag, hvor de har styrker og oplever succeser. At fastholde elevplaner i de praktisk/kreative fag vil samtidig have en positiv afsmitning på andelen af elever, der senere vælger en praktisk ungdomsuddannelse og vil dermed understøtte målsætningen om at hæve andelen af unge, der vælger en erhvervsuddannelse.

Folkeskolereformen har et stærkt og videnskabeligt begrundet fokus på systematisk feedback, individuel elevmålsætning og opfølgning.

Efter Skole og Forældres opfattelse er lovforslagets udvanding af kravene til elevplaner i direkte modstrid med dette fokus.

Undersøgelser, blandt andet [EVA's evaluering](#) fra 2008 og [Skole og Forældres egen undersøgelse](#) fra 2013, viser, at forældre generelt er meget glade for elevplanerne. Derfor er referencerne i lovforslagets bemærkninger til evalueringer af elevplaner i kommuner, der har brugt udfordringsretten, ikke dækkene, når det påstås, at forældrene generelt er tilfredse med færre og mindre omfattende elevplaner. I evalueringerne jf. udfordringsretten er det kun kommuner, der ikke er tilfreds med elevplanernes omfang, der er blevet spurgt.

Elevplanerne er i realiteten ofte forældrenes eneste redskab til at følge barnets faglige progression og der ud fra selv bidrage kvalificeret til barnets læring.

En undersøgelse, som Skole og Forældres magasin Skolebørn har foretaget blandt 1716 forældre i november 2013, viser også, at 95 % af forældrene mener, at det kunne styrke deres barns udvikling i skolen, at der bliver sat konkrete individuelle mål for dem, mens 6 ud af 10 forældre oplever, at der i dag **ikke** bliver sat sådanne mål for deres barn i skolen.

Sidstnævnte er ikke tilfredsstillende og lovforslagets udvanding af kravene til elevplanerne vil kun gøre dette problem værre.

I Skolerådets beretning fra 2009 kan man blandt andet læse at 25% af forskellene i elevernes resultater kan forklares af forældrenes holdning til og engagement i barnets skolegang, og at målrettet evaluering og samarbejde med forældrene er til gavn for elevernes læring. Elevplanerne er det værktøj, der både sikrer mere og bedre evaluering og et kvalificeret skole hjem samarbejde – og dermed bidrager til at styrke børns læring.

Af konsulentfirmaet Muusmanns undersøgelse fra september 2013 – Erfaringer med elevplaner – fremgår det, at både forældre, elever og lærere oplever, at der utilsigtet sker en opdeling i A- og B-fag, når ikke alle fag indgår i elevplanen.

En af eleverne, der citeres i Muusmanns undersøgelse, siger eksempelvis følgende i forbindelse med

manglende elevplaner i de naturvidenskabelige fag: " Man kan jo være sådan lidt i tvivl med ens niveau i helt nye fag, for man har jo aldrig haft biologi, geografi og fysik og kemi før".

Lovforslaget vil derfor bidrage til at forringe naturvidenskabelige og kreative/praktiske fags status i folkeskolen. Denne forringelse er meget uheldig efter Skole og Forældres opfattelse.

De fremtidige elektroniske elevplaner, som Skole og Forældre hilser meget velkommen, bør være omdrejningspunktet for lærernes løbende og systematiske observationer og handlinger i forhold til at sørge for, at hver enkelt elev lever op til kravene i Fælles Mål, samt omdrejningspunkt for skole hjem samarbejdet. Det er **kravet** om en elevplan, der i praksis bidrager til at sikre, at læreren faktisk får fastsat status, mål og fremtidige handlinger for hver enkelt elev, så alle elever bliver så dygtige de kan. Arbejdet med status, mål og fremtidige handlinger er samtidig et af de tiltag, der ifølge Hatties forskning¹ har størst læringseffekt. Det forekommer derfor uforståeligt, at en elev eksempelvis kan have Natur/teknik i knap fire år, før der er krav om, at læreren formulerer sig skriftligt om elevens status, mål og progression.

De praktiske problemer, som nogle lærere og kommuner giver udtryk for, kan efter Skole og Forældres opfattelse løses. Dels ved at elevplanerne fremover bliver elektroniske og dermed enklere at udfylde, dels gennem at lærerne bruger elevplanerne som et løbende arbejdsredskab.

Sidstnævnte støttes af Muusmanns undersøgelse, hvor det fremgår, at lærere, der løbende anvender elevplanerne som et arbejdsredskab, ikke oplever, at elevplanerne medfører et arbejdspress.

Med andre ord opleves elevplanerne hverken udfordrende eller ressourcekrævende for de lærere, der anvender best practise i forhold til elevplanerne.

Efter Skole og Forældres opfattelse er det hensigtsmæssigt, at en effektivisering af tidsforbruget i forbindelse med udarbejdelsen af elevplanerne foregår ved at standardisere og afkorte omfanget af tilbagemeldingerne i elevplanerne i nogle fag. Det kunne eksempelvis især ske i fag med et lille timetal pr. uge, sådan som det i praksis allerede foregår i dag.

Det er samtidig folkeskolereformens ambition at gøre Fælles Mål mere operationelle i en praktisk dagligdag. Elevplanerne er det værktøj, som Fælles Mål skal operationaliseres i. Hvis reformens ambition skal føres ud i virkeligheden, er det derfor nødvendigt med elevplaner i alle fag alle år.

Det er i den forbindelse også nødvendigt, at redskaberne til brug for elevplanerne udvikles, så der kommer mere fokus på elevernes progression. Eksempelvis har Københavns Kommune udviklet en ny komponent til de nationale test, så lærerne kan følge elevernes progression.

Tiltag som disse bør understøttes med henblik på yderligere at kvalificere elevplanernes indhold.

Skole og Forældre er tilfreds med, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at der er tale om minimumskrav til elevplanerne. Vi mener imidlertid, at det bør slås fast i selve lovteksten, så dette kommer til at stå helt klart for skolens parter.

Det er positivt, at elevplanerne for 9. klasse er rettet mod elevens overgang til en ungdomsuddannelse. Det bør dog stadig sikres, at der for hver enkelt fag sættes mål for elevens fagbaserede læring også i 9. klasse. Skole og Forældre mener, at der i 9. klasse skal laves en særlig indsats for at formidle status og målsætning for eleven til forældrene på dette klassetrin, så det sikres, at både forældre og eleven har en nøgtern vurdering af elevens kompetencer, inden eleven går ud af folkeskolen.

---

¹ Hattie, John: "Synlig læring – for lærere", Dafolo, 2013

Det vil bidrage til, at eleven, sammen med vejledere og forældre, træffer det bedste valg i forhold til ungdomsuddannelse.

Efter Skole og Forældres opfattelse er der samlet set brug for at sikre, at den nye lovgivning understøtter folkeskolereformens mål og ikke, som i dette tilfælde, svækker et af de centrale redskaber, nemlig elevplanerne.

Der er brug for både at styrke implementeringen af elevplanerne i folkeskolen, så alle elevplaner kommer til at indeholde konkrete fremadrettede mål og forslag til handlinger, og også et klart behov for at fastholde regelmæssige elevplaner i alle fag, det vil sige mindst to gange årligt, hvis folkeskolelovens krav om løbende evaluering og vejledning af eleven skal tages alvorligt, jf. § 13, stk. 2.

Fælles mål

Skole og Forældre støtter, at Fælles Mål omsættes til læringsmål, så skole hjem samarbejdet kan tage mere direkte udgangspunkt i Fælles Mål gennem elevplanerne.

Skole og Forældre støtter en forenkling af Fælles Mål med henblik på at gøre målene mere operationelle for både lærerens undervisning og arbejdet med at sætte konkrete fremadrettede mål og handlinger for eleven, lærerne og forældrene - eksempelvis i elevplanerne.

Det er i den sammenhæng vigtigt, at Fælles Mål også kan bruges som udgangspunkt for skole hjem samarbejdet.

Skole og Forældre bifalder, at Fælles Mål omsættes til læringsmål for eleven og ikke som tidligere reelt undervisningsmål for lærerne.

Skole og Forældre opfordrer til, at det overvejes, hvordan elevernes opfyldelse af kravene i Fælles Mål kan inddrages mere direkte i evalueringerne af elevernes faglige resultater, eksempelvis ved at de nationale test knyttes mere direkte til Fælles Mål.

De nationale test er i øjeblikket en begrænset indikator for, om eleverne lærer det, der i bred forstand fremgår af Fælles Mål. Denne begrænsning i de nationale test er ikke tilfredsstillende i længden. Derfor skal de nationale test udvikles og kvalificeres, så de tager et bredere og mere direkte udgangspunkt i Fælles Mål og samtidig sikrer mulighed for at vurdere elevens progression. På samme vis er det hensigtsmæssigt, at der bliver mulighed for at udtrække statistik fra de kommende elektroniske elevplaner, så de kan bidrage med indikatorer for elevens faglige progression m.v. på samme vis som de nationale test.

Kvalitetsrapporter

Skole og Forældre foreslår,

- At kravet om en kvalitetsrapport hvert år fastholdes.
- At formuleringen "Kommunalbestyrelsen kan vælge at beskrive skolerne i grupper eller kun at fremhæve visse skoler i kvalitetsrapporten" slettes helt fra lovforslaget.
- At det præciseres, at kvalitetsrapporten SKAL indeholde oplysninger om hver enkelt skole.
- At kommunalbestyrelsen fortsat har pligt til at indhente en udtalelse fra skolebestyrelsen i forbindelse med handlingsplaner for skoler med utilfredsstillende fagligt niveau.

Lovforslagets elementer vedrørende kvalitetsrapporter udvander i betydelig grad kommunernes pligter i forhold til at lave kvalitetsrapporter.

Dels kan kommunerne med lovforslaget nøjes med at lave kvalitetsrapporter hvert andet år, dels giver følgende formulering i lovforslaget mulighed for at forringe kvaliteten af rapporterne i betydelig grad: "Kommunalbestyrelsen kan vælge at beskrive skolerne i grupper eller kun at fremhæve visse skoler i kvalitetsrapporten"

De årlige kvalitetsrapporter er en væsentlig løftestang for kommunerne og skolebestyrelserne i forhold til at dokumentere og reagere på det faglige og sociale niveau på hver enkelt skole.

Lovforslaget reducerer kravene til denne dokumentation så markant, at kvalitetsrapporten risikerer at blive værdiløs som redskab til at hæve kvaliteten på den enkelte skole. Det gælder især, hvis kommunerne vælger at beskrive skolerne i grupper eller kun fremhæve visse skoler.

Hvis kommunerne - jf. lovforslaget - beskriver skolerne i grupper eller fremhæver visse skoler, kræver det stadig, at kommunen etablerer et datagrundlag for **alle** skoler. Derfor vil den praktiske konsekvens af lovforslagets formulering alene blive, at kommunerne får en undskyldning for ikke at offentliggøre resultater m.v. for de enkelte skoler, hvilket de udeladte skoler ikke kan være tjent med.

Skole og Forældre foreslår derfor, at den citerede passage slettes helt fra lovforslaget.

Kvalitetsrapporternes værdi skal også ses i sammenhæng med målet om at styrke befolkningens tillid til folkeskolen. Åbenhed og kommunikation med og til skolebestyrelserne og borgerne om skolens udvikling er i den forbindelse særdeles vigtig.

Kvalitetsrapporterne er i dag det vigtigste enkeltstående værktøj i den sammenhæng.

Vi gør også opmærksom på, at argumentationerne i lovforslagets bemærkninger hovedsagelig baserer sig på evalueringer af brugen af kvalitetsrapporter i de kommuner, der har benyttet sig af udfordringsretten. Det har som konsekvens, at lovforslagets beslutningsgrundlag hovedsagelig hidrører fra de kommuner, der har været utilfredse med kravene til kvalitetsrapporterne. Dermed bliver erfaringer fra de kommuner, der har gode erfaringer med kvalitetsrapporter og deres omfang ikke i tilstrækkeligt grad inddraget. Det giver et skævt og ikke dækkende beslutningsgrundlag.

Det er også utilfredsstillende, at lovforslaget, uden at det i øvrigt kommenteres i bemærkningerne, ophæver kravet om, at kommunalbestyrelsen skal indhente en udtalelse fra skolebestyrelsen i forbindelse med behandlingen af handlingsplaner for skoler med et utilfredsstillende fagligt niveau, hvilket er formuleret klart i den nugældende § 40a, stk. 3.

Det er afgørende for kvaliteten og implementeringen, at skolebestyrelsen (og skolens ledelse) inddrages i handlingsplaner for at forbedre den faglige kvalitet på skolen.

Det foreslås derfor at genindsætte formuleringen i den nye § 40a, stk. 2:

”Forinden drøftelsen i kommunalbestyrelsen indhentes der en udtalelse om handlingsplanen fra skolebestyrelsen.”

Med venlig hilsen

Mette With Hagensen

Formand for Skole og Forældre

Dir. tlf 3171 6378

mwh@skole-foraeldre.dk

Morten Kruse

Sekretariatschef for Skole og Forældre

Dir. tlf 3063 0807

mk@skole-foraeldre.dk

Afdeling for Folkeskole og Internationale opgaver
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

24. januar 2014

J.NR.: 2012-1-0087

Vores ref.: MA

Mail: maa@uc-dk.dk

Telefon: 33 38 22 00

Hørings svar over forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love

Danske professionshøjskolen takker for muligheden for at afgive høringssvar over Forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love, som angivet i ministeries skrivelse af 18. december 2013. Vi har følgende bemærkninger over forslagene:

Generelle bemærkninger

Professionshøjskolerne anerkender intentionen bag loven om både at sikre et fagligt løft og samtidig sikre, at skolen "skal udvikle børnenes personlige og sociale kompetencer og uddanne dem til engagerede medborgere i et levende demokrati" (s. 7 i bemærkningerne til lovforslaget). De tre overordnede mål og de deraf afledte tre indsatsområder ser vi som ligestillede og indbyrdes afhængige af hinanden, for at indfri lovens intention. En skoledag må ikke kun blive længere, den skal også blive mere varieret, ligesom et kompetenceløft af skolens lærere, pædagoger og ledere er helt afgørende.

Vi finder særligt forenklingen af Fælles Mål vigtig som grundlag for den faglige udvikling af folkeskolen og mener, at udkastet er et godt og vigtigt skridt i retning af mål, der har fokus på kompetencer og dermed på elevernes læring. Vi ved fra evalueringer mv., at de eksisterende mål kun i beskeden omfang bruges som styrende for tilrettelæggelse af undervisningen. Følgelig bliver der behov for en massiv understøttelse af implementeringen, hvis de nye Fælles Mål skal udgøre det forenklede styringsredskab, som de er tiltænkt. Det er oplagt at knytte denne understøttelse sammen med den understøttelse af implementeringen af folkeskolereformen, som i øvrigt skal finde sted.

Konkrete bemærkninger

➤ § 3, stk. 1

"Skolernes læseplaner skal ... beskrive den progression i elevernes viden og færdigheder, der leder frem mod kompetencemålet. Vi finder det mere retvisende at skrive, at læseplanerne beskriver den videns- og færdigheds progression, der fører til kompetencemålet, så ordet elev fjernes fra sætningen.

Læseplaner retter sig mod indhold – det der skal læses – og ikke mod elevens udvikling.

Professionshøjskolerne
Ny Vestergade 17 st.tv.
1471 København K.
Tlf. 33 38 22 00
Fax 33 38 22 09
uc-dk@uc-dk.dk
www.uc-dk.dk

➤ § 10. stk. 5

Begreberne 'kompetenceopgaver' og 'udfordringsmål' er ikke klare og entydige – heller ikke når man læser uddybningen i bemærkningerne.

➤ §11 indsættelse af stk. 2

Det er godt, at indholdet i børnehaveklassen præciseres, og at såvel det faglige som det sociale fortsat tilgodeses.

➤ §13 b

Relevant ift. elevplaner at reducere i antallet af fag, der skal indgå, samt at øge fokus på de fremadrettede mål, fremfor den aktuelle status. Forenklingen af elevplanerne forekommer nyttig.

➤ § 40 stk. 1

Det er en god forenkling, at der udarbejdes rapporter hvert andet år fremfor hvert år (sker på baggrund af evalueringer af forsøg i kommunerne).

➤ § 56 stk. 2

Det er en god tilføjelse, at der kan indhentes oplysninger om elevernes trivsel, idet der hermed sættes fokus ikke kun på udviklingen i det faglige niveau, men også på elevernes trivsel.

Afsluttende bemærkninger

Læreruddannelsen er netop blevet reformeret, og vi afventer den endelige udformning af "kompetenceløft af Folkeskolen" som en rettesnor for læreruddannelsens videre udvikling og det rettidige indhold i forhold til skolens fag. I læreruddannelsens reform er det internationale perspektiv i uddannelsens indhold endnu ikke skrevet frem, bl.a. med begrundelse i, at fagenes indhold i læreruddannelsen er afhængige af fagenes videns- og færdighedsområder i kompetencemålene i folkeskolens fag. At dømme efter skabelonen til udvikling af Forenklede Fælles Mål forsvinder det internationale som tværgående element i alle fag, ligesom faghæftet ophæves. Danske professionshøjskoler vil anbefale, at det internationale perspektiv indskrives tydeligt i folkeskolens fag – det er i folkeskolen grunden til indfrielse af regeringens globale strategi skal etableres.

Et af de fremtrædende elementer i forslaget er, at fokus på indholdet bliver erstattet med fokus på elevers læring. Hvis dette fokus skal frem i folkeskolens praksis og desuden skal føre til kvalitetsløft i folkeskolen, kræver det selvsagt øget fokus på pædagogisk ledelse, og støtte til en pædagogisk udviklingsproces blandt vores dygtige folkeskolelærere. Danske professionshøjskoler stiller sig gerne til rådighed i sådanne processer.

Med venlig hilsen

Erik Knudsen
Formand Danske Professionshøjskoler

J.NR.: 2012-1-0087

Vores ref.: MA

Mail: maa@uc-dk.dk

Telefon: 33 38 22 00

Professionshøjskolerne
Ny Vestergade 17 st.tv.
1471 København K.
Tlf. 33 38 22 00
Fax 33 38 22 09
uc-dk@uc-dk.dk
www.uc-dk.dk

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Sagsnr.
2013-12325

Doknr.
193582

Dato
24-01-2014

Svar på høring fra Undervisningsministeriet om forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Forenkling af Fælles Mål, kvalitetsrapporter og elevplaner og opfølgning på mål for folkeskolen m.v.)

Undervisningsministeriet har ved e-mail af 19. december 2013 anmodet Økonomi- og Indenrigsministeriet om eventuelle bemærkninger til lovforslaget.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har følgende bemærkninger:

Det vurderes, at lovforslaget afspejler de politiske aftaler, der er indgået vedrørende folkeskolereformen – herunder om elevplaner og kvalitetsrapporten.

Dog bemærkes, at der med lovforslaget lægges op til, at "Undervisningsministeren kan forlange, at kommunalbestyrelsen tilvejebringer oplysninger, som ministeren skønner nødvendige til brug for opfølgning på folkeskolens resultater og forhold i øvrigt" (§ 56 stk. 2). Formuleringen "forhold i øvrigt" giver undervisningsministeren en meget bred adgang til at indsamle dokumentation, hvilket kan være i modstrid med intentionen bag reformen om afbureaukratisering. Intentionen med formuleringen bør derfor præciseres, herunder at der ikke bør være tale om at indhente en bred mængde dokumentation fra alle landets kommuner og skoler, men at der f.eks. kan være tale om skoler med dårlige resultater, som undervisningsministeren som følge af det resultatbaserede kvalitetstilsyn har særlig opmærksomhed på.

Det foreslås, at formuleringen om Statsforvaltningens tilsynskompetence, herunder til at udstede tvangsbøder, under bemærkningerne til den foreslåede § 57 d (side 37) præciseres, så der sker en tydeliggørelse af særligt Statsforvaltningens kompetence til at påtale manglende efterlevelse af Undervisningsministeriets påbud om at udarbejde en handlingsplan i medfør af § 40 a, stk. 3.

Det foreslås således, at formuleringen:

"Det egentlige legalitetstilsyn – herunder spørgsmålet om en kommunalbestyrelses efterlevelse af et pålæg efter den foreslåede bestemmelse – vil som i dag blive varetaget af det almindelige kommunaltilsyn ved Statsforvaltningen. Statsforvaltningen kan i sidste ende udstede tvangsbøder til kommunalbestyrelsesmedlemmerne indtil et pålæg bliver fulgt" ændres til:

"Statsforvaltningen fører som led i legalitetstilsynet med kommunerne fortsat tilsyn med reglernes overholdelse. Såfremt et pålæg om at udarbejde en handlingsplan, jf. § 40 a, stk. 3, ikke efterleves af den pågældende kommunalbestyrelse inden for den af ministeriet angivne frist, vil dette i sig selv udgøre en ulovlighed, som Statsforvaltning-

gen som led i den såkaldte fogedfunktion har kompetence og efter omstændighederne pligt til at skride ind over for. Statsforvaltningen har efter omstændighederne mulighed for at træffe afgørelse om tvangsbøder til de medlemmer af kommunalbestyrelsen, der er ansvarlige for, at kommunalbestyrelsen undlader at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre".

Med venlig hilsen
Chanett Jensen Vodder

Undervisningsministeriet
Afdeling for Folkeskole og Internationale Opgaver
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love (Forenkling af Fælles Mål, kvalitetsrapporter og elevplaner og opfølgning på mål for folkeskolen mv.)

Hermed fremsendes KL's høringssvar til ovennævnte lovforslag.

KL's generelle bemærkninger til lovforslaget

KL bakker op om den nye folkeskolereform, som regeringen har aftalt med Venstre og Dansk Folkeparti. KL har således i sit høringssvar af 18. september 2013 vedrørende de lovændringer, der realiserer en længere og mere afvekslende skoledag mv., hilst de høje ambitioner i reformen velkommen.

Dette sidste lovslag om reformen har især fokus på arbejdet med *mål, dokumentation og opfølgning* – fra læringsmål for den enkelte elev over Fælles Mål for kompetencemål i fagene og kommunale mål til de nye nationale mål for folkeskolen.

Lovforslagets elementer er vigtige for udviklingen i folkeskolen, da de omtalte redskaber og styringsværktøjer er centrale for omstillingen af skolen. De er bestemmende for kommunernes tilrettelæggelse af forskellige arbejdsformer og processer. For KL er det centralt med sammenhæng i redskaberne og sikring af kommunalt råderum, så reformens intention om regelforenklinger og færre indberetningskrav reelt slår igennem.

KL er meget enig i, at der er behov for at tydeliggøre målene på alle niveauer og sætte fokus på tæt opfølgning med afsæt i enkel og lettilgængelig dokumentation.

Den 23. januar 2014

Sags ID: SAG-2013-05139

Dok. ID: 1792497

AAU@kl.dk

Direkte 3370 3539

Mobil 2072 9820

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 1/9

Samtidig skal arbejdet med mål på alle niveauer være tæt koblet til de mange indsats i reformen, herunder de mange aspekter af den længere og mere varierede skoledag. Dette er vigtigt for at sikre, at eleverne reelt møder en ny skole og en ny skoledag, der motiverer til, at de bliver så dygtige, de kan, samtidig med at de trives.

Reformens intention om, at der skal arbejdes på en anden måde på alle niveauer i folkeskolen end i dag, er ikke tydelig i alle dele af lovudkastet. Det gælder bl.a. i forhold til formuleringerne om forenkling af Fælles Mål og udvikling af elevplanen.

Lovudkastet giver anledning til bekymring for balancen mellem reformens intention om et klart fokus på få tydelige nationale mål og de mange dokumentationsindsatser, der samtidig lægges op til. KL mener, at der samlet set er for mange dokumentationskrav.

KL's konkrete bemærkninger til lovforslaget

Generelt vedrørende forenkling af Fælles Mål

Det er KL's opfattelse, at de nye forenkledede Fælles Mål skal være rygraden i elevernes læring og i skolens ledelse af læring. Fælles Mål skal understøtte en ny skole, hvor eleverne bliver så dygtige som de kan i en varieret og motiverende skoledag. KL ser frem til, at de nye Fælles mål har den forandringskraft, som er nødvendig for at forny folkeskolen, hvor fokus ændrer sig fra lærernes undervisning til elevernes læring.

Konkret har KL følgende forventninger til de nye Fælles Mål:

Nye Fælles Mål for målstyring

Skolereformen udstikker mål for skolens udvikling og måltal for elevernes faglige resultater. For at skolerne kan nå målene, er det afgørende, at Fælles Mål bliver et operationelt redskab for lærere, ledere, elever og forældre.

Nye Fælles Mål for elevernes læring

Fælles Mål skal være tydelige mål for elevernes læring, som kan forstås af både elever, lærere, ledelsen og forældre. Målene skal være målbare og brugbare, så man kan se elevernes faglige niveau og følge deres fremskridt.

Forskning viser, at **elever lærer mere, når**

- eleverne har **tydelige læringsmål** for deres faglige udvikling
- eleverne bliver **passende udfordret** i forhold til deres faglige niveau og potentiale. For at kunne dette er det nødvendigt at have viden om deres faglige niveau og fremskridt
- eleverne er i **hyppig dialog** med en lærer om deres resultater, fremskridt og indsats.

De tydelige læringsmål skal desuden være digitale, så de er let tilgængelige for elever, lærere og forældre.

Nye Fælles Mål for kvalitet og effektivitet

Regeringen og KL aftalte i forbindelse med aftalen om kommunernes økonomi for 2012, at digitale læringsmål for eleverne skal effektivisere lærernes arbejde, så tiden bruges bedst til gavn for alle elever, både de dygtigste og dem, der har brug for mere vejledning og tid til at øve sig.

KL's ønsker til nye Fælles Mål

For KL er det således afgørende

- at Fælles Mål bliver digitale med tydelige læringsmål for eleverne. Det skal være let at følge op på, om den enkelte elev når sine mål.
- at Fælles Mål frigør tid for lærerne, så de kan anvende deres tid og faglige ekspertise til at undervise mere og til effektivt at støtte alle elever i at nå deres mål ud fra de enkelte elevers behov og potentiale
- at evaluering og opfølgning bindes op på Fælles Mål
- at Fælles Mål bliver et nødvendigt ledelsesredskab i opfølgningen på skolens/elevernes faglige resultater
- at Fælles Mål opleves som en forpligtende forudsætning for lærernes undervisning
- at Fælles Mål opleves som en lettelse for lærerne.

KL vil følge arbejdet med Fælles Mål tæt, herunder digitaliseringen af målene.

Vedrørende lovforslagets konkrete ændringer af Fælles Mål

Læring og udvikling skal ses i et sammenhængende 0-18 års perspektiv

Det er vigtigt, at skolereformen bidrager til at understøtte sammenhæng mellem dagtilbud og folkeskolen og mellem folkeskolen og ungdomsuddannelserne. Det er nødvendigt at se børn og unges læring og udvikling i et sammenhængende 0-18 års perspektiv. Lovgivningen skal understøtte dette. Som lovforslaget ser ud nu, er det meget vanskeligt at vurdere, hvordan der præcist skal arbejdes med mål og opmærksomhedspunkter for børnehaveklassen og 10. klasse. Hvordan vil man fx kunne måle og følge op på kompetencemål samt underliggende færdigheds- og vidensmål og opmærksomhedspunkter i børnehaveklassens kompetenceområder?

Opstramning og effektivisering af læring bør tydeliggøres

Eleverne skal gå længere tid i skole, og de skal blive dygtigere. Det er reformens mål, at eleverne i fremtiden skal kunne det samme i 8. klasse, som de i dag kan i 9. klasse. Denne opstramning af det faglige niveau og indhold skal tydeligt komme til udtryk i de nye Fælles Mål. Temaet er ikke

adresseret i lovforslaget, men KL forventer, at eksperterne, der formulerer de nye Fælles Mål, tager højde for dette.

Udfordringsmål for de stærke elever bør nævnes konkret i lovtæksten

KL er meget enig i, at opmærksomhedspunkter og udfordringsmål er gavnlige, når både de stærke og de svage elever skal udfordres.

Opmærksomhedspunkterne nævnes konkret i lovtæksten.

Udfordringsmålene nævnes kun i bemærkningerne. KL ønsker, at udfordringsmålene beskrives i selve lovtæksten. Det er vigtigt at give udfordringsmålene samme status og ligeværdighed som opmærksomhedspunkterne for at signalere, at der også sættes fokus på de dygtigste elever i folkeskolen.

De nye Fælles Mål skal være klar hurtigst muligt

Planlægningen af det kommende skoleår vil være i fuld gang på skolerne fra længe inden sommerferien. Årsplanen for elevernes læring 2014-15 skal udarbejdes. I dette arbejde er de nye Fælles Mål et afgørende redskab. Det er derfor uheldigt, at målene først er færdige ved skoleårets start. KL havde en stærk forventning om, at i det mindste målene for dansk og matematik var afprøvet og færdige til maj måned 2014. Det er helt afgørende, at målene kommer godt fra start og indgår i lærernes forberedelse af det nye skoleår. Derfor opfordrer KL til, at der sættes turbo på udarbejdelsen af målene i dansk og matematik, så de er færdige til maj måned 2014. Det vil være hensigtsmæssigt, at der bliver åbenhed om afprøvningen af målene, så kommuner og skoler hurtigst muligt kan få indsigt i den nye ramme for arbejdet med læring.

Vedrørende udvikling af elevplaner

Lovforslagets tekst om elevplaner er ikke omfattende. Til gengæld er der mange bemærkninger til forslaget. Disse bemærkninger er flere steder meget lidt præcise. KL tolker dette som et signal om, at der udestår en række præciseringer, især for eleverne i børnehaveklassen samt i 9. og 10. klasse.

KL forventer at blive inddraget i ovennævnte præciseringer, men har allerede nu nogle spørgsmål og bemærkninger:

Der mangler præcisering af kobling mellem elevplan og uddannelsesplan, herunder af ansvaret for opgaven

- Hvem har ansvaret for, at den nye samlede elevplan udarbejdes, og at der sker opfølgning, herunder inddragelse af forældrene?
Uddannelsesplanen er efter vejledningsloven primært UU-centrenes ansvar i dag. Hvis opgaven skal overgå til folkeskolen, vil der være en række spørgsmål omkring lærernes opgaver, økonomi og kompetencer i forhold til at løse en ny opgave, som tidligere har ligget hos UU-vejlederne. Det nævnes i bemærkningerne, at

yderligere tiltag kan komme til som følge af eventuelle ændringer af vejledningsloven i sammenhæng med en kommende EUD-reform. KL forventer at blive inddraget i disse drøftelser.

- Det vil være godt, hvis de oplysninger, som samles i de kommende elevplaner, kan blive effektivt overført til elevens ungdomsuddannelse. Det vil give ungdomsuddannelsesinstitutionen en bedre forudsætning for at modtage eleven og tilpasse uddannelsesstarten til elevens faglige niveau, interesser og erfaringer mv. Det sker ikke altid i dag, selv om det er hensigten i vejledningsloven.
- En udbygning af samarbejdet mellem grundskolen og ungdomsuddannelserne omkring elev-/uddannelsesplanen kan understøtte en mere sikker overgang fra grundskole til ungdomsuddannelse for eleven. Her er det væsentligt, at de informationer, som samles i elev-/uddannelsesplanen er relevante og forståelige for den modtagende uddannelsesinstitution. Hvis folkeskolens ansvar for den del, der handler om valg af ungdomsuddannelse og uddannelsesparathed øges, skal man tage højde for, at folkeskolen har en svagere kontakt og tilknytning til ungdomsuddannelserne, end UU-centrene har i dag.
- Den kommende elev-/uddannelsesplan bør omfatte dokumentation af specialpædagogiske behov med henblik på at overveje fortsættelse af støtte til elever med særlige behov. I forhold til særlige behov skal der være en skærpet opmærksomhed på forhold i persondataloven
- Bemærkningerne omkring elevplanen i 9. klasse efterlader et diffust indtryk af, at 9. klasse alene skal bruges til at forberede den kommende 9. klasses prøve. Bemærkningerne bør omformes, så dette indtryk forsvinder.

It-understøttet dialog med forældrene om elevernes faglige progression og trivsel bør fremgå af lovtæksten

Det er et hovedsigte med elevplanen, at den kan danne grundlag for dialog om elevens progression, herunder med deltagelse af forældre. KL mener, at dette vigtige tema bør nævnes i selve lovtæksten. I lovforslaget står alene, at elevplanen ”udleveres til forældrene mindst en gang hvert skoleår”. Denne formulering er gammeldags og fremmer ikke realiseringen af en ny skole, hvor forældrene er aktive og medansvarlige for deres børns læring og trivsel, og hvor digitalisering naturligt understøtter løbende indsigt og handling.

Koblingen mellem Fælles Mål og elevplaner bør være tydelig

KL har en forventning om, at koblingen mellem Fælles Mål og elevplanen bliver til stor nytte for elevernes læring og trivsel. Det er afgørende at tydeliggøre, hvilke mål der er for elevens læring og trivsel, hvordan elevens status og progression kan følges, og hvilken opfølgning, der er nødvendig. Koblingen skal både indholdsmæssigt og digitalt være motiverende og let tilgængelig for både elever, lærere og forældre. Koblingen skal desuden frigøre tid til lærerne, som de kan bruge til at støtte ikke mindst de elever, som har særlig behov for hjælp og vejledning.

Digitale elevplaner

KL er enig i, at elevplanen skal være digital og noterer sig, at digitaliseringen kan betyde merudgifter for kommunerne.

Arbejdet med elevplanen i børnehaveklassen og i 10. klasse bør tydeliggøres

Lovtekstens bemærkninger til elevplanen i børnehaveklassen og 10. klasse er som nævnt ikke tydelige. KL forventer at blive inddraget i drøftelser om, hvordan lovgiver forestiller sig, at lovteksten kan understøtte arbejdet med læringsmål og opfølgning i folkeskolens yngste og ældste klasse.

Vedrørende opfølgning på de nationale mål

KL bakker i høj grad op om, at folkeskolens resultater skal dokumenteres, bl.a. gennem kommunernes kvalitetsrapporter på folkeskoleområdet.

Hensigtsmæssigt at der udvikles nationale indikatorer for trivsel

I dag arbejder kommunerne på mange forskellige måder med trivselsmålinger og opfølgning herpå. Da bedre trivsel med reformen bliver et nationalt mål, er KL indforstået med, at der udvikles nationale indikatorer for trivsel, som alle kommuner skal måle på.

Eksisterende kommunale erfaringer bør inddrages i arbejdet med at udvikle nationale indikatorer for trivsel

KL ser meget frem til at blive inddraget i dialog om, hvordan der i arbejdet med at udvikle nationale indikatorer for trivsel kan tages højde for eksisterende kommunale erfaringer med trivselsmålinger, herunder erfaringer på tværs af børne- og ungeområdet, der bl.a. inddrager sundhedsfaglige indikatorer.

Det er vigtigt for KL og kommunerne, at der bliver tale om få og klare indikatorer.

KL er indforstået med, at kommunernes oplysning om elevernes trivsel fremover skal indgå i skolernes undervisningsmiljøvurderinger.

Yderligere dokumentationskrav til kommunerne vil underminere reformens afbureaukratiseringsmål

Det fremgår af lovforslaget, at undervisningsministeren derudover får hjemmel til at indhente alle oplysninger, som ministeren skønner nødvendige til brug for opfølgning på folkeskolens resultater og øvrige forhold. KL er kritisk over for dette og vil minde om det afbureaukratiseringselement, der også ligger i reformen. Det fremgår således af den politiske aftale om reformen, at ”*det samlede dokumentationskrav ikke bliver større, men adgangen til eksisterende data saneres og målrettes brugerne.*” KL vil i den forbindelse opfordre til, at værdien og vidensbehovet i forhold til at indsamle nye data tænkes nøje igennem, inden man beder kommunerne tilvejebringe yderligere oplysninger om en række indsatser.

Vedrørende kvalitetsrapport 2.0

KL bakker kraftigt op om, at kvalitetsrapporten fremover i højere grad skal fungere som et fremadrettet digitalt mål- og resultatstyringsværktøj med få centrale resultatindikatorer. KL ser frem til et tæt samspil om det kommende arbejde med ændring af bekendtgørelsen om kvalitetsrapporten og en klar arbejdsdeling i forbindelse med udarbejdelse af materiale herom til kommunerne.

Hensigtsmæssigt, at kvalitetsrapporter kun skal udarbejdes hvert andet år

Det er positivt, at der fra 2015/16 kun stilles krav om at udarbejde og politisk behandle en kvalitetsrapport for folkeskolen hvert andet år. For mange kommuner passer en to årig kadence således godt ind i forhold til den samlede styring af folkeskoleområdet. KL er opmærksom på, at kommunerne, der ønsker det, fortsat kan udarbejde en kvalitetsrapport hvert år.

Reglerne om fortrolighed om resultater af nationale test vanskeliggør intern kommunal dialog om opfølgning

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at der ikke vil blive ændret på reglerne om fortrolighed af resultater af nationale test. KL beklager dette, idet reglerne omkring fortrolighed af testresultater har en række u hensigtsmæssige konsekvenser, som forstærkes nu, hvor testresultaterne bliver indikatorer for de nationale mål. Et mål- og resultatstyringssystem, hvor resultaterne ikke kan vises, deles og gøres til genstand for dialog, er ikke fremmende for skolernes og kommunernes arbejde med at følge op på elevernes faglige progression. Endelig kan det vanskeliggøre opbakning, ejerskab og kendskab til de nye nationale mål i kommuner og på skoler, hvis ikke der er adgang til resultaterne på disse mål. KL opfordrer regeringen til at finde en løsning på denne problemstilling.

I mange kommunalbestyrelses behandling af kvalitetsrapporter spiller resultaterne af de nationale test således en perifer rolle eller afkobles helt fra

den politiske behandling, fordi politikerne ikke kan referere meningsfuldt til dem i en åben drøftelse. Derudover kan der i forvaltningens arbejde med mål- og resultatopfølgning være en tendens til at gå helt uden om testresultaterne for at undgå 'fodfejl'. Samtidig gennemfører mange kommuner andre typer test, fx læse- og matematiktest, for at kunne følge og forholde sig til udviklingen i elevernes faglige niveau.

Vedrørende udvikling af Undervisningsministeriets tilsyn med folkeskolen

KL tager til efterretning, at der er et politisk ønske om at udvikle Undervisningsministeriets eksisterende resultatbaserede kvalitetstilsyn med skolerne, så det tager udgangspunkt i de nationalt fastsatte måltal og kvalitetsindikatorer. Det fremgår af den politiske aftale om reformen, at tilsynet primært skal have fokus på at skabe grundlag for kvalitetsudviklingen på skolerne og skal ses i sammenhæng med læringskonsulenternes arbejde.

Udvikling af tilsynet skal understøtte kommunalbestyrelsens ansvar for folkeskolen

Det er vigtigt for KL at understrege, at det ifølge folkeskoleloven er kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for folkeskolen, herunder for kvaliteten af det samlede skolevæsen. KL er derfor kritisk over for, at genstandsfeltet for Undervisningsministeriets tilsyn udvides fra at være de enkelte folkeskoler til også at være skolevæsenet. Kommunalbestyrelsen bør således altid være den instans, der først tager stilling og handler, hvis elevernes faglige resultater, trivsel mv. tyder på dårlig kvalitet på en eller flere skoler.

Tilsynet skal tage afsæt i få, tydelige og kendte indikatorer

Det er afgørende, at tilsynet baseres på få tydelige og kendte indikatorer, der er knyttet tæt op på de nationale mål for folkeskolen og som genfindes i de øvrige redskaber, kommunerne arbejder med, herunder kvalitetsrapporter.

Undervisningsministeriet bør ikke kunne pålægge kommunalbestyrelsen konkret vejledning om kvalitetsudvikling på skoler og i skolevæsenet

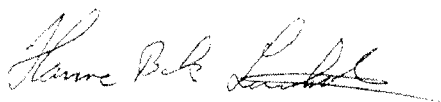
KL er kritisk over for, at Undervisningsministeriet ud over at kunne pålægge kommunalbestyrelsen at udarbejde en handlingsplan for at forbedre niveauet på enkelte skoler eller i skolevæsenet generelt, også vil kunne pålægge en kommunalbestyrelse at modtage konkret vejledning fra Undervisningsministeriets korps af læringskonsulenter. Det må i givet fald være tilstrækkeligt, at tilsynet præsenterer et målrettet tilbud om støtte for kommunalbestyrelsen.

Vedrørende skolens pædagogiske læringscenter

Det kommende pædagogiske læringscenter skal direkte understøtte skolens arbejde med at realisere folkeskolereformen

KI er meget positiv over for, at betegnelsen for skolebibliotekets funktion fremover bliver "pædagogisk læringscenter" og får funktioner, der direkte understøtter skolens arbejde med de nye nationale mål for folkeskolen og tilrettelæggelse af læring i en længere og mere afvekslende skoledag

Med venlig hilsen

Hanne Bak Lumbolt
Sekretariatschef

København, den 21. januar 2014
Vedr. sags nr.: 036.53M.391

Undervisningsministeriet

Afdelingen for Folkeskole og Internationale opgaver
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
AFIKFL@uvm.dk

**Høring over forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love
(Forenkling af Fælles Mål, kvalitetsrapporter og elevplaner og opfølgning på mål for folkeskolen m.v.)**

Skolelederforeningen takker for muligheden for at fremsende bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Skolelederforeningen støtter de overordnede intentioner i lovforslaget, men har enkelte kommentarer især i forhold til de fremsendte Bemærkninger til lovforslaget.

Vedr. elevplaner

Det er Skolelederforeningens holdning, at der er behov for yderligere præcisering af elevplanernes primære formål som enten planlægningsredskab for lærerne, fremadrettet dialogværktøj i skole-hjemsamarbejdet, evalueringsredskab i forhold til målopfyldelse eller støtte og motivation for den enkelte elev. Elevplanens endelige udformning skal nemlig i særlig grad tilgodese det primære formål for at være en reel støtte i forhold til de tre nationale mål.

I forbindelse med de nationale mål vil Skolelederforeningen desuden anbefale, at der i § 13 b, stk. 2 indsættes et pkt. 17) omhandlende mål vedr. elevens alsidige udvikling og trivsel.

§ 13 b stk. 4 stiller krav om, at elevplanen udleveres til forældrene mindst en gang hvert skoleår. Skolelederforeningen opfordrer til, at ordet *udleveres* bliver ændret. At udlevere elevplanen sender et signal om et trykt dokument, hvilket ikke harmonerer med digitaliseringen af elevplanen og ønsket om at understøtte et tættere samarbejde mellem skole og hjem.

Skolelederforeningen hilser digitaliseringen af elevplanen velkommen og opfordrer til at fastholde fokus på elevplanen som et enkelt og dynamisk redskab, der viser progressionen fra 0. til 9. klasse.

Vedr. elevplanen på 9. klassetrin er det vigtigt, at ansvars- og kompetencefordeling mellem elevens UU-vejleder og lærere tydeliggøres i bekendtgørelsen.

Vedr. forenklede fælles mål

Skolelederforeningen støtter fuldt ud tanken om at forenkle og præcisere Fælles Mål med henblik på at understøtte, at elevernes faglige niveau løbende forbedres. Det er i den foreslåede ordning ambitionen at reducere og forenkle omfanget og antallet af Fælles Mål, men den efterfølgende beskrivelse af videns-,

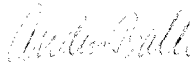
færdigheds og kompetencemål samt særlige opmærksomhedspunkter i udvalgte kerneområder i dansk og matematik vækker en vis bekymring for, om denne ambition kan indfries. De mange underliggende mål stiller store krav til den teknologiske understøttelse af arbejdet med Fælles Mål, og det er vores indtryk, at denne understøttelse ikke vil være til rådighed for skolerne, hverken når skoleåret skal planlægges, eller når det starter. Dette opfatter Skolelederforeningen som en stor ulempe i forhold til en succesfuld implementering af folkeskolereformens intentioner vedr. målstyret læring.

Vedr. kvalitetsrapporten

Skolelederforeningen hilser velkommen, at Kvalitetsrapport 2.0 i højere grad kan fungere som et mål- og resultatstyringsværktøj, der kan understøtte en systematisk evaluering og resultatopfølgning på kommunalt niveau, men det er samtidig håbet, at skolernes bidrag til den kommunale kvalitetsrapport udformes på en måde, så de kan udgøre et ledelsesværktøj i forbindelse med skolens kvalitetsudvikling.

Skolelederforeningen tager dog afstand fra, at det af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at kvalitetsrapporterne skal udformes, så kommunerne kan anvende dem som "*grundlag for f.eks. at udforme resultatkontrakter med skoleledere.*" Resultatkontrakter vedrører skolelederens løn- og ansættelsesvilkår og er som sådan et anliggende mellem KL og de faglige organisationer.

Med venlig hilsen

Anders Balle
Formand

efterskolerne

Undervisningsministeriet
Departementet
Afdeling for Folkeskole og
Internationale opgaver

23.1.2014

Høringssvar over forslag til Lov om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love

Efterskoleforeningen takker for muligheden til at kommentere lovforslaget, og vil indledningsvis give udtryk for, at vi overordnet bifalder de forslåede ændringer.

Vedrørende elev- og uddannelsesplaner

I det videre arbejde med de digitale løsninger for, hvordan uddannelsesrelevante informationer fra elevplanerne skal overføres til Ungdommens Uddannelsesvejledning og modtagerskolen, herunder efterskolerne, vil vi opfordre til, at man anvender de allerede eksisterende systemer. Optagelse.dk bliver på nuværende tidspunkt anvendt til overførelse af uddannelsesplanerne. Vi finder det derfor hensigtsmæssigt, at dette system videreudvikles.

Det fremgår af lovbemærkningerne, at lovforslaget indeholder tekniske konsekvensændringer i bl.a. lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler. Vi går ud fra, at der her udelukkende er tale om rettelser af eksempelvis *folkeskolens afgangsprøve* til *9. Klasseprøver*, og at der ikke er tale om væsentlige indholdsmæssige ændringer.

Venlig hilsen

Anette Ingemansen

Vicedirektør
Direkte 33 17 95 81
Mobil 30 57 99 19
ai@efterskoleforeningen.dk

Til: Undervisningsministeriet
Afdeling for Folkeskole og Internationale opgaver
Frederiksholms Kanal 26, 1220 København K

Fra: Danmarks Vejlederforening

24. januar 2014

Sags nr. 036.53M.391

Høring over forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love

Fra Danmarks Vejlederforenings side tillader vi os at afgive et kort høringssvar, idet vedtagelse af forslaget vil få konsekvenser for vores medlemmer. Vi vil sætte pris på, at vi fremover kommer på høringslisten, når et forslag vedrører vejledningsområdet.

Med folkeskolereformen havde vi set frem til en udvidelse og nyudvikling af UEA, således at det fremover ville være et fag om karrierelæring hele vejen op gennem folkeskolen. I stedet er UEA med forslaget blevet endnu snævrere end det var i forvejen. Navnet *Uddannelse og job* signalerer hverken styrkelse af læring om karriere eller valgkompetence, hvilket der ellers er hårdt brug for. Der er brug for nytænkning af faget, således at det afspejler den virkelighed af mange forskellige muligheder og ikke-lineære veje, mange karrierer i dag er formet af. Hvordan kan man håndtere og reflektere over de mange karrieremuligheder, som nødvendigvis løbende medfører en række til- og fravalg i et livslangt læringsperspektiv? Det og mange andre brede spørgsmål bør adresseres i en nytænkning af UEA og benævnes *Karrierelæring* fremfor *Uddannelse og job*.

Med venlig hilsen

Danmarks Vejlederforening
v/ Helene Valgreen, formand og Morten Bjerregaard, næstformand.

Danmarks Vejlederforening
www.vejlederen.org
formand@danmarksvejlederforening.dk
Helene Valgreen, tlf. 4044 4108

Til: Undervisningsministeriet,
AFIKFL@uvm.dk

Dato: 24.1.2014

Høringssvar vedrørende: Forslag til Folkeskolereform lovforslag 3

Børne- og Kulturchefforeningen takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslaget.

Det er for BKF afgørende, at de forskellige elementer i forslaget (fælles mål, kvalitetsrapporter, elevplaner samt opfølgning på mål for folkeskolen) i loven beskrives, så det fremgår, at der er klar sammenhæng mellem elementerne indbyrdes og de 3 overordnede mål med folkeskolereformen og de beskrevne kvalitetsindikatorer. Det er ligeledes helt afgørende, at der bliver en klar sammenhæng i styringskæden, fra ministerens kvalitetsopfølgning til kommunalbestyrelsens kvalitetsopfølgning og arbejdet med dokumentation af kvalitet på de enkelte skoler.

Kvalitetsopfølgningen skal kunne ske så ubureaukratisk som overhovedet muligt, og det er afgørende, at det kommunale ansvar for kvalitetsopfølgningen og kvalitetsudviklingen fremstår uanfægtet.

Vedr. Forenkling af fælles mål:

BKF bakker op om den beskrevne forenkling og præcisering. Det er helt afgørende for det ønskede paradigmeskift, hvor der fokuseres på elevernes læring og læringsudbytte, at kompetencemålene beskrives som de læringsmål, der sættes for elevernes læring. Det er afgørende, at der fremstår en tydelig sammenhæng mellem læringsmålene og de underliggende færdigheds- og vidensmål. Endvidere skal lærernes arbejde med denne sammenhæng understøttes af links til forskellige undervisnings- og læringsforløb, der vil kunne anvendes i lærernes forberedelse og evaluering af undervisningsforløb.

Det er kritisabelt, at offentliggørelsen af de forenklede fælles mål og betænkningen om de forenklede fælles mål først vil kunne ske tæt på sommerferien, da de vil skulle anvendes i skoleåret 2014/15. BKF opfordrer til, at der offentliggøres foreløbige eksemplarer i løbet af foråret, så metodikken med kompetencemål, videns- og færdighedsmål kan blive afprøvet i løbet af foråret. BKF bidrager gerne med tilbagemeldinger i denne fase.

BKF bakker op om den beskrevne sammenhæng mellem de forenklede fælles mål, og dagtilbuddenes lærerplaner, samt de målsætninger der formuleres vedr. indholdet i erhvervsuddannelserne med den kommende erhvervsuddannelsesreform. På denne måde vil der fremstå en rød tråd i læringsforløbene, fra barnet starter i dagtilbud og til afslutning af en ungdomsuddannelse. Herved understøttes arbejdet med en sammenhængende læringsreform,

som BKF har anbefalet på foreningens sidste årsmøde. (Se vedhæftede bilag: Invitation til læringsreform - 14 pointer om veje til bedre læringsmiljøer for børn og unge)

Vedr. kvalitetsrapporten:

BKF støtter forslaget om en kvalitetsrapport 2.0. Dokumentet bliver et helt centralt dokument for kommunalbestyrelsens tilsyn med skolevæsenet, og skal kunne fungere som mål og resultatstyringsværktøjet på kommuneniveau.

Det er helt centralt, at kvalitetsrapporten kommer til at se fremad, i stedet for primært at være bagud skuende. Det er endvidere centralt, at der fokuseres på effekter af indsatser, i stedet for input til indsatser. Det er langt mere interessant, hvad der kommer ud af en ressource, fremfor hvad, det er for en ressource, der stilles til rådighed.

Det er afgørende, at data skal kunne indberettes så nemt som muligt og kun en gang, hvorefter de kan trækkes fra et data warehouse.

Det er endvidere vigtigt, at der findes en mulighed for at anvende de normale test som en indikator på det faglige niveau.

Vedr. elevplaner:

Af konsulentvirksomheden Mussmanns rapport om elevplaner fremgår, at lærerne ønsker, at elevplanen skal være en del af den daglige undervisning.

For BKF er det afgørende, at elevplanen bliver dynamisk og fremadrettet, i stedet for statusbeskrivende. BKF ønsker, at der gennem en digital løsning skabes en enkel og klar sammenhæng mellem forenkledede fælles mål, elevplan og kvalitetsrapport. Elevplanen skal indeholde individuelle mål for den enkelte elevs læring, på baggrund af en status for elevens læring. Herved bliver evalueringen formativ, og de næste læringstrin vil kunne planlægges og tilpasses elevens udviklingstrin. Der er forskningsmæssigt belæg for, at dette har stor effekt (John Hattie).

Der er risiko for, at den i lovforslaget skitserede forenkling vil kunne modvirke denne ændring. I og med at lovforslaget stiller krav til rapportering i bestemte fag på bestemte klassetrin som forenkling, er der risiko for, at elevplanen ikke skaber sammenhæng med den løbende evaluering, men mere bliver en statusbeskrivelse. BKF ser hellere en teknologisk forenkling, som muliggør en løbende tilbagemelding til elev og forældre. Denne tilbagemelding skal tage sit afsæt i de nye kompetencemål/læringsmål, så elevplanen spiller helt tydelig sammen med målene. BKF opfordrer til, at der igangsættes udviklingsarbejde i relation hertil, og at det overvejes om sætningen om, at elevplanen udleveres engang om året, kan erstattes/suppleres af en formulering, der understøtter den løbende evaluering og opfølgning.

BKF bakker op om forslaget om sammensmeltning af elev- og uddannelsesplan. Det er helt afgørende, at der på de ældste klasser er fokus på uddannelsesparathed samt tiltag, der kan sikre den rigtige overgang til ungdomsuddannelse.

Vedr. ministerens opfølgning på mål for folkeskolen:

Det er afgørende, at det i loven fremstår klart, at det er kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for folkeskolen, og dermed også for opfølgning på skolernes resultater. Samtidig anerkendes Folketingets/ministerens overordnede ansvar for kvalitetsudvikling af folkeskolen i Danmark. På denne baggrund er en klar beskrivelse af opgaver og ansvar i den sammenhængende styringskæde afgørende.

For BKF er det afgørende, at initiativpligten til kvalitetsopfølgning er på skolerne og i kommunalbestyrelsen. Derfor noterer vi os også med tilfredshed, at det af forslaget fremgår, at det er kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for handling, såfremt skoler ikke præsterer tilfredsstillende.

I de tilfælde, hvor denne indsats ikke ser ud til at skabe den ønskede forandring, er det for BKF afgørende, at Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen retter henvendelse til kommunalbestyrelsen, og at der herefter sker et dialogbaseret samarbejde om den videre indsats og gerne støttet af ministeriets læringskonsulenter.

For at dette samarbejde kan ske tillidsfuldt og dialogbaseret, er det helt afgørende, at der er klare retningslinjer for samarbejdet. Det er en forudsætning herfor, at kriterierne for, at ministeriet vurderer, at indsatsen ikke er tilstrækkelig, er fuldstændig klare. Er der tale om en indgriben ud fra nogle absolutte data, eller er det ud fra relative data (f.eks. de 5% dårligst præsterende skoler)? Det er endvidere afgørende, at en indgriben ikke sker på baggrund af en forskellighed i præstationsniveau som ikke er statistisk valid. Derfor ønsker BKF, at data bygger på et gennemsnit af de sidste tre års data.

Vedr. et bedre undervisningsmiljø:

BKF er enig i, at trivsel og gode faglige resultater er hinandens forudsætninger. Derfor er det vigtigt at fokusere på god klasseledelse og på, at eleverne trives.

Det er imidlertid meget vigtigt, at de spørgeundersøgelser vedr. trivsel, som ministeren får hjemmel til at indhente, baserer sig på forskningsbaseret viden om sigende indikatorer for elevtrivsel. BKF opfordrer derfor til, at der gives den fornødne tid til at udarbejde og afprøve det/de nationale spørgeskemaer om elevtrivsel.

Afslutningsvis vil BKF opfordre til, at det så tydeligt som muligt fremgår, at elementerne i lovforslaget hænger sammen og understøtter hinanden i det overordnede fokus på at skabe optimale læringsforløb for eleverne, og at progressionsmål står tydeligt sammenhængende i elevplaner, kvalitetsrapporter og kvalitetstilsyn.

Med venlig hilsen
Eik Møller

Eventuelle henvendelser til:

Formand for bestyrelsen Eik Møller (tlf. 2345 7730/ eimo@balk.dk)

Formand for skolenetværket Flemming Olsen (tlf. 3051 9897/ flemming.olsen@Herlev.dk)

Årsmøde, november 2013

Invitation til læringsreform – 14 pointer om veje til bedre læringsmiljøer for børn og unge

Med skolereformen som centrum har en bred læringsreform sat sig i bevægelse. Den omfatter ikke blot skoler, men også dagtilbud, ungdomsuddannelser, kulturinstitutioner og sociale tilbud. Og den skaber læringsmiljøer, som giver flere børn og unge bedre muligheder for at deltage. BKF inviterer nationale og lokale samarbejdspartnere til at være med til at bane vejen.

Sammenhængende læringsforløb

Skal vi for alvor have alle med, må vi skabe sammenhængende læringsforløb, hvor skift og overgange afspejler børnenes udvikling og læring og ikke tilfældige organisatoriske skillelinjer i stat og kommuner. Det vigtigste, vi kan gøre, er:

1. **Vi vil bringe reformens overordnede mål i børnehøjde.** Det gør vi ved, at vi på tværs af aldersgrupper sætter mål for de lærings- og deltagelsesmuligheder, som de enkelte børn og børnegrupper skal opleve. Og vi gør disse børnenære mål til omdrejningspunkt for fælles indsats og tværgående samarbejde.
2. **Vi vil udvikle sammenhængende læringsmiljøer på tværs af dagtilbud og indskoling** med den klare opgave at hjælpe børnene med at få mere lige forudsætninger for starten på uddannelseslivet. Det gør vi med en massiv satsning på kvalitet, bl.a. gennem helheds-tænkning, fælles faglige strategier, kompetenceudvikling og personalefællesskaber.
3. **Vi vil arbejde for et større fokus på børnene i skolens mellemtrin**, som står i skiftet mellem børnekultur og ungdomskultur og i et læringsforløb, hvor der markant skrues op for fagligheden. Det gør vi ved at udvikle mere målrettede og differentierede faglige læringsstrategier og ikke mindst fællesskaber, der støtter børnene i denne overgangsfase.
4. **Vi vil skabe flere og bedre veje til ungdomsuddannelserne.** Det gør vi ved at udvikle en mere inddragende pædagogik, forskellige toninger af udskolingen,

praksisorientering og virksomhedssamarbejder samt et langt mere forpligtende fagligt samarbejde og res-sourcefællesskab med ungdomsuddannelserne.

5. **Vi vil udvikle en faglig og pædagogisk ledelse som en tværgående og fælles disciplin**, der fastholder fokus på børnenes progression. Det gør vi ved at udvikle ledelsesmæssige fællesskaber, en reflektiv kultur og en praksisnær og aktionsorienteret tilgang til ledelsesudvikling.

Kultur som løftestand i læringsmiljøer

Kulturens fællesskaber er grundlaget for at modvirke polarisering. Før du er elev, er du deltager i hverdagslivets og kulturens fællesskaber, og det er gennem denne deltagelse, der opstår nye veje for erkendelse og læring. Det vigtigste, vi kan gøre, er:

6. **Vi vil udvikle det samlede lokalsamfund som arena for børns læring** – og bygge på kultur og medborgerskab som platforme for læring. Det gør vi ved at udvikle respektfulde og nysgerrige samarbejder mellem dagtilbud, skoler samt kultur- og fritidslivet.
7. **Vi vil gøre kultur- og fritidslivet til entreprenører i udviklingen af læringsmiljøer** i dagtilbud skoler - og vi vil give plads for de synergier, der opstår i mødet. Det gør vi ved at møde hinanden ydmygt og nysgerrigt og ved at sætte børnene som vores fælles forpligtelse.
8. **Vi vil gøre vores arbejdsform eksemplarisk for en demokratisk praksis**, som træner børnene i medborgerskab og kulturdannelse. Det gør vi gennem en systematisk inddragelse af børn, unge, forældre og civilsamfund.

Specialviden i spil

Med alle disse kræfter i spil ser vi rige muligheder for at komme alle børn i møde. Skal vi være reelt inkluderende, når børn har store udfordringer, har vi brug for specialviden, der er tæt på og anvendelig i praksis. Det vigtigste, vi kan gøre, er:

9. **Vi vil altid inddrage børnene**, når vi skaber veje ud af deres vanskeligheder. Det gør vi ved at fastholde og udvikle børneperspektivet og den systematiske børneinddragelse i vores arbejde.
10. **Vi bakker frontmedarbejderne op**, så de har en let, præcis og ubureaukratisk adgang til rådgivning og støtte, når de skal udvikle inkluderende miljøer. Det gør vi

ved at aftale sparring og rådgivning med afsæt i frontmedarbejdernes konkrete behov, og ved at udvikle en kultur, hvor sparring og feedback er en del af hverdagen og ikke en "særlig" begivenhed.

11. **Vi vil indsætte specialindsatser rettidigt og koncentreret**, så vi kan afhjælpe problemer, før de vokser sig store, og barnet "bliver en sag" og indsatserne stigmatiserende. Det gør vi gennem systematisk forebyggelse og et hurtigt og tæt samarbejde, når risici viser sig.

Ledelse

I kommunerne er læringsreformen i fuld gang. I BKF er vi glade og stolte over at tage ledelsesansvaret på os. Vi ser vejen for en ny måde at drive forvaltning:

12. **Vi vil gøre værdiskabelsen til afsæt for, hvordan vi organiserer os.** Helhed og børneperspektiv skal gennemstråle den måde, vi styrer på. Det gør vi ved, at vi konsekvent fastholder børnenære mål som omdrejningspunktet for styring.
13. **Vi vil opbygge vidensgrundlag samt en stærk og åben professionskultur.** Det gør vi ved at samarbejde med forsknings- og vidensmiljøer, understøtte forpligtende videndeling (også på tværs af kommuner), samt at insistere på, at praksis kan begrundes og efterprøves.
14. **Vi styrer ved at bringe lokalsamfundets aktører sammen.** Det gør vi ved at styrke og udvikle forvaltningens kompetencer og arbejdsformer, når det gælder om at facilitere og understøtte lokale forandringsprocesser.

Men vi kan ikke løse ledelsesopgaven alene. Vi tager gerne vores tårn. Samtidig har vi brug dialog med vores samarbejdspartnere i stat, kommuner og de enkelte lokalsamfund. Vi inviterer derfor dig til at være med – og bringe din viden og dine kræfter spil i en bred læringsreform.

Til

Fra

Katja Munch Thorsen

Høringsvar - folkeskolereform lovforslag 3, Danmarks Evalueringsinstitut (EVA)

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har med interesse læst det seneste lovforslag vedrørende reform af folkeskolen.

Dato

24.01.2014

Hovedpunkterne i lovforslaget vedrører forhold, som EVA har beskæftiget sig indgående med i de senere år. Det drejer sig om

Ref.

kmt

- Elevplaner, som EVA har set på i flere omgange, senest i en rapport fra 2008

- Fælles mål, som EVA har offentliggjort en rapport om i 2012

Side

1/2

- Kvalitetsrapporter, som EVA ligeledes har beskæftiget sig med i flere omgange, senest i en rapport fra 2011.

Og endelig har EVA i 2011 offentliggjort en rapport om undervisningsdifferentiering som bærende princip, som også er relevant i denne sammenhæng.

Fælles for disse undersøgelser er en konstatering af, at det kan være vanskeligt at bruge disse "redskaber" fremadrettet.

EVA bemærker derfor med glæde, at initiativerne i lovforslaget netop har en styrkelse af den fremadrettede anvendelse af ovennævnte "redskaber" som fællesnævner. EVA peger i nedenstående på hvilke udfordringer ved arbejdet med henholdsvis elevplaner, kvalitetsrapporter og Fælles Mål, der bør være særlig opmærksomhed på i dette arbejde.

For arbejdet med elevplaner består udfordringen i, at meget af den evaluering, der foregår, ikke tager udgangspunkt i og følger op på læringsmål for eleverne og derfor heller ikke danner udgangspunkt for planlægning og gennemførelse af ny undervisning. Evalueringen fører således i mange tilfælde ikke til planlægning og gennemførelse af undervisning, der tager udgangspunkt i den enkelte elevs behov og forudsætninger og dermed udfordrer den enkelte elev, så han eller hun bliver så dygtig som mulig. Skolerne finder arbejdet med at operationalisere Fælles Mål, så de kan integreres i elevplanerne vanskeligt. Desuden er målene i elevplanerne ofte meget overordnede, og det fremgår typisk ikke hvad henholdsvis elever, lærere og forældre hver især skal bidrage med i det fremadrettede arbejde med målene.

På samme måde gælder det, at arbejdet med kvalitetsrapporter kun giver udbytte, hvis kvalitetsrapporten bliver anvendt fremadrettet. Hvis rapporten bliver brugt som

udgangspunkt for dialog mellem niveauerne i skolevæsnet om kvaliteten, hvis den danner udgangspunkt for formulering af mål for forbedringer og hvis der bliver fulgt op på målene vurderer både skoleledere og repræsentanter fra den kommunale forvaltning at de har udbytte af arbejdet med kvalitetsrapporten. Udfordringen er at kvalitetsrapporten i mange kommuner består af en stor mængde data, mens den sammenfattende helhedsvurdering af kvaliteten enten helt mangler eller ikke bygger på datagrundlaget. Ingen eller mangelfuld vurdering gør arbejdet med at sætte mål for forbedring og udvikling vanskeligt. Det gælder således også for de beslutninger der træffes om initiativer til forbedringer og udvikling af kvaliteten, at det ikke altid lykkes kommunerne at koble disse initiativer til datagrundlaget. Målene bliver ofte meget overordnede og har en form, der gør, at det også er vanskeligt at følge op på målene.

Desuden er kvalitetsrapportens sammentænkning med andre styringsdokumenter mellem kommunalt niveau og skoleniveau afgørende for at skolelederne oplever kvalitetsrapporten som relevant.

For arbejdet med Fælles Mål er hovedudfordringen at hverken skoleledere eller lærere ser arbejdet med læringsmål som afgørende for kvalitet i undervisningen. Lærernes planlægning og tilrettelæggelse af undervisningen tager derimod afsæt i emner og aktiviteter. Det betyder, at lærernes fokus er på, hvilke emner der skal undervises i, og hvordan de konkret skal udmøntes i undervisningen, frem for hvilke læringsmål

eleverne skal arbejde hen imod, og hvordan disse skal operationaliseres i undervisningen. Undersøgelsen peger derved på, at lærerne i den måde, de tilrettelægger og gennemfører undervisning på, ikke synes at efterleve den målstyringspræmis for undervisningen, som 1993-lovgivningen lægger op til, og som Fælles Mål udspringer af.

Der er således behov for at det gøres tydeligt for alle parter i og omkring skolen at arbejdet med læringsmål for eleverne har afgørende betydning for deres læringsmuligheder og læring. Det vil være oplagt at tydeliggøre dette i forbindelse med indførelsen af de nye Fælles Mål.

Vejle/København, 24.01.2014
KKJ/PKe//MHK/bha_Høringssvar3

Høringssvar

Lov om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love (Forenkling af Fælles Mål, kvalitetsrapporter og elevplaner og opfølgning på mål for folkeskolen m.v.).

Sammenfattende bemærkning.

Som tænketank for pædagogik og dannelse, ønsker SOPHIA hermed at kommentere forslaget af 17.12.13 til Lov om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love (Forenkling af Fælles Mål, kvalitetsrapporter og elevplaner og opfølgning på mål for folkeskolen m.v.).

Vi er i SOPHIA enige i at folkeskolen kan og bør udvikle sig, og derfor er det kun rimeligt og forventeligt at der er politisk vilje til at arbejde med rammerne for en sådan udvikling. En sådan politisk vilje, bør ifølge det stadig eksisterende formål for skolen, handle om at udstikke netop rammer til selvstændig og kvalificeret pædagogisk udfyldelse til gavn for alle elevers menneskelige og faglige udvikling. Og det er netop i denne grundlæggende forståelse af forholdet mellem hhv. den politiske og den pædagogiske opgave og forpligtigelse omkring skolen, at vi ser en markant kilde til undren og bekymring. Det er i denne undren og stærke bekymring for de egentlige udviklingsmuligheder for folkeskolen at dette høringssvar har sit afsæt.

Vores kommentar retter sig mod følgende områder:

- Betydningen af den fraværende debat om formålsparagraffen.
- Ønsket om "...få klare mål og regelforenklinger..."

- Lærernes legitimering af deres arbejde som pædagogisk udfyldelse af en politisk bestemt formålsbeskrivelse.

Indledende kommentar

Med det samlede forslag til reform af folkeskolen fortsættes de senere års proces med at udsulte formålet med skolen og erstatte det med et antal politisk definerede og operationelle mål for elevernes læring. Der er tale om en endelig cementering af det arbejde, man i 2000 påbegyndte med indføringen af Klare Mål, senere Fælles Mål. Således kan folkeskolereformen ses som det sidste skub til den forskydning, der sket fra en skole, der legitimerede sig gennem sit *formål*, til en skole, der legitimerer sig gennem sine *mål*. Det er også i lyset af denne forskydning at man nu – til trods for enkelte positive momenter (som bl.a. styrkelse af sprogundervisningen) - kan se læring fremtræde som reduceret til tekniske færdigheder, der ved deres synlighed og beviselighed, efterlader undervisning som noget, der handler om at udvælge de rette evidente metoder til opnåelse denne eller hin kompetence, færdighed eller viden. Problemet er, at så simpelt kan og bør man ikke forstå menneskets dannelse, pædagogik, undervisning, viden eller læring.

Betydningen af den fraværende debat om formålsparagraffen

I lovforslaget står der at: "Folkeskolen fremmer elevernes evne til at forstå og deltage i demokratiske processer. Eleverne er godt rustet til deres fremtidige liv som samfundsborgere i Danmark. Fagligt klarer de danske elever i indskolingen sig godt i både dansk og matematik. Derudover har de danske elever gode samarbejdsevner, og debat-kulturen og det sociale klima på skolen og i klasserummet er generelt godt." (lovforslaget s. 7). Det kan undre at det der i citatet betragtes som godt, med undtagelse af de nævnte faglige præstationer i dansk og matematik, tilsyneladende ikke fortsat skal vægtes og tillægges selvstændig værdi i skolen. Hvis formålet er en skole, der er mål- og resultatstyret, vil undervisningen også gradvist rette sig efter at leve op til denne ensporede mål- og resultatorientering. Dette er fundamentalt i modstrid med en undervisning, der skaber det som i citatet fremhæves som positivt. Denne modstrid kunne være kommet frem i lyset, hvis reformarbejdet havde haft sit afsæt i en debat om formålsparagraffen. Det er ganske uforståeligt, at man fra politisk side mener at kunne begge dele, da det ene (ensporet mål- og resultatstyring) udelukker det andet (en formålsbestemmelse om pædagogisk og demokratisk arbejde med børns dannelse og udvikling af viden og færdigheder som en komplementær proces). Der er tale om en afpædagogisering og afdemokratisering af skolen, som undergraver det eksisterende formål med skolen, uden at det nogen steder nævnes eller italesættes politisk.

I SOPHIA ønsker vi også en udvikling af skolen, men vi ønsker en udvikling, der starter med en demokratisk debat, hvor politik og pædagogik kan mødes i en drøftelse om hvad der forstås ved en god skole, og hvad der bør være formålet med en sådan.

Ønsket om "...få klare mål og regelforenklinger..."

Om intentionen med få klare mål står der i lovforslaget at: "Forenklingen og præciseringen skal understøtte, at elevernes faglige niveau løbende forbedres, og at eleverne dermed opnår et højere fagligt niveau, når de forlader folkeskolen" (lovforslaget s. 10). Der redegøres ikke i lovforslaget for, hvordan man skal forstå sammenhængen mellem disse forenkledte og præciserede mål og så et højere fagligt niveau?

Hele 'øvelsen', ændringerne i loven og det konkrete arbejde med at udforme forenkledte Fælles Mål rejser flere fundamentale spørgsmål, især under forudsætning af det eksisterende formål for skolen antages for gældende.

Kan de formulerede forenkledte Fælles Mål fastholde folkeskolens dannelsesopgave, fx udtrykt som evnen til kritisk og kreativ tænkning, selvstændighed og socialt ansvar og medansvar? Dannelsesopgaven realiseres i arbejdet med fagene, men det er ikke en hvilken som helst faglig målsætning, der giver plads til en undervisning, hvor dannelsesdimensionen i elevernes arbejde med at tilegne sig af viden og færdigheder har fylde. De foreløbige forslag til kompetencemål og færdigheds- og vidensmål peger snarere i retning af, at arbejdet med test- og målbare færdigheder og vidensområder skal være det centrale indhold i undervisningen. Forslagsteksten understreger denne tolkning, når et operationelt mål er at 80 % af alle elever skal være gode til at læse og regne i de nationale test, andelen af de allerdygtigste elever i dansk og matematik skal stige år for år og andelen af elever med dårlige resultater i de nationale test skal reduceres.

Er det den relevante målsætning for en reform af skolen? Og er det overhovedet sandsynligt, at eleverne bliver dygtigere i forhold til den formulerede ambition for skolens virke, som den udtrykkes i formålsparagraffen - og dermed mere livsduelige i enhver betydning af ordet?

I lovforslaget fremgår det yderligere at man ønsker at koble "...kompetencemål, vidensmål og færdigheds mål til arbejdet med elevplanen...", uden at det nogetsteds præciseres, hvad forskellen er på de tre typer af mål og hvad forholdet er imellem dem. Man kræver således klare mål ud fra en uklar målsætning, og igen opstår den mistrøstige tanke, at hele formålet med skolen skal være indlæring af kompetencer uden hensyn til indholdet, selvom dette vil stride mod skolens formålsparagraf. På s. 24 i lovforslaget anføres det at: "Fælles Mål vil fremover i højere grad fokusere på elevernes læring end på undervisningens indhold", hvilket blot forstærker forståelsen af læring som reduceret til en teknisk færdighed uden bestemt indhold. Dette er ikke kun et problem i forhold til formålsparagraffen, men et aldeles omfattende problem, idet det giver pejlinger for en fremtid hvor både menneske og viden gøres til formålstjenlige redskaber for staten.

Der må også rejses spørgsmål der direkte vedrører styrings- og tilsynsproblematikken.

Kompetencemålene og i særdeleshed færdigheds- og vidensmålene, sådan som de anes på nuværende tidspunkt, forstærker sammen med de nationale test risikoen for, at både lærere og elever – i målsætningsdrøftelser, i undervisningens indhold og arbejdsformer mister dannelsesperspektivet af syne. Rangordninger af skoler på basis af nationale test og diverse statistisk og skematisk datamateriale (fra kommuner, ledere, lærere, klasser og enkeltelever), med direkte og indirekte sanktioner til følge, vil alt andet lige føre til at parterne 'retter ind', hvilket er en yderst risikabel logik, som fjerner parternes incitament til kritik og kreativitet, selvstændighed og ansvar i forhold til at styrke skolens undervisning og elevernes læring.

Læringsmål og resultatstyringens konsekvenser for lærernes legitimering af deres arbejde

"Det er ligeledes et element i aftalen, at Fælles Mål skal danne grundlag for lærernes arbejde med at fastlægge læringsmål for eleverne og dermed sikre sammenhæng mellem lærerens undervisning og de konkrete mål for den enkelte elevs læring." (lovforslaget s.13)

Den pædagogiske legitimering, der ofte har været formuleret i formålet, reduceres med lovforslagets ændringer, og som det eksemplificeres med ovenstående citat fra lovforslaget, til at handle om simple krav, hvori den pædagogiske mangfoldighed ikke lader sig beskrive. Pædagogisk praksis er et spændingsfyldt foretagende med paradokser og konflikter, hvilket overses i formuleringen af enkle mål. Reformen fungerer derfor som et konstrueret stillads om de spændinger, der er i pædagogikken. Et stillads der ikke skaber en pædagogisk legitimering, men i stedet tilslører det grundlag, som pædagogikken kan fungere på. Tilliden til læreren er således ikke længere baseret på dennes legitime undervisning, men i stedet på eksterne mål, der ligeledes danner grundlaget for kontrol.

Litteratur:

Kjeldsen, M. H. og Mortensen, S. S. Tillidstab og kontrolforskydninger – fra formål til mål i den danske folkeskole. Artikel, der publiceres forår 2014 af Alliansen for Velferdsstaten. Oslo.

For SOPHIA:

Kirsten Krogh-Jespersen, fhv. lektor cand. pæd., ph.d., medlem af fagligt råd

Peter Kemp, professor emeritus, IUP/AU, medlem af bestyrelsen

Marie Hyldgaard Kjeldsen, lærer, stud.pæd.fil, projektmedarbejder

Mette Ploug Krølner

Fra: finnheld@post8.tele.dk
Sendt: 24. januar 2014 11:35
Til: AFIKFL
Emne: Høringssvar - folkeskolereform lovforslag 3

Frederiksberg den 24. januar 2014

Høringssvar - folkeskolereform lovforslag 3

Jeg er cand.pæd. i pædagogik og har været seminarieadjunkt/lektor i didaktik og pædagogik 1967-1999, formand for læreruddannelsens censorformandskab 1997-2001, forfatter til artikler og bøger om folkeskole og læreruddannelse.

Jeg har følgende bemærkninger til lovforslag 3:

Forslagets § 1 nr. 6, 7, 8, 9, 10, 11 og 12

Forslagene bør bringes i overensstemmelse med den gældende folkeskolelovs § 1 (formålet). Således bør *vidensmål* overalt ændres til *kundskabsmål*, og udtrykket *kompetencemål* bør fjernes, idet der ikke findes noget belæg for dets anvendelse. Det, der står som ændringsforslag under nr. 7 i afsnittets 2. sætning, er uforståeligt vrøvl. *Kundskaber og færdigheder* er ifølge nugældende folkeskolelovs formål det, eleverne skal have ud af skolens undervisning, og det kan naturligvis ikke, som det sker i forslaget under nr. 8, reduceres til noget, ”der leder frem mod *kompetencemålet*.”

Under nr. 9: ”*eksempler på kompetenceopgaver og udfordringsmål*” bør udgå, jvnf. ovenstående. De to udtryk forekommer både uhjemlede og meningsløse.

Under nr. 10 bør udtrykket *kompetenceområder* fjernes og erstattes af *kundskabs- og færdighedsområder*. *Engagement og fællesskab* er ideologiske udtryk, der hører hjemme i kategorien opdragelse, som skolen ikke er berettiget til at beskæftige sig med.

Nr. 13 b. Skolen er ikke berettiget til i en elevplan at gøre *status for elevens læring*, dvs. for, hvad eleven har lært sig selv som resultat af egne erfaringer, egne iagttagelser, selvstændige kundskabstilegninger osv. Skolen bør indskrænke sig til, hvad den kan have ret og pligt til: nemlig, den indlæring, der finder sted som et resultat af skolens systematiske, formelle undervisning. (Se Psykologisk-pædagogisk ordbog, 13. udgave, under opslagsordet læring).

§ 3 og § 4

Ændringer i overensstemmelse med ovenstående.

Med venlig hilsen

Finn Held

Carl Bernhards vej 13, st.th.

1817 Frederiksberg C

Att.: Afdeling for Folkeskole og Internationale
Opgaver
Frederiksholmskanal 26
1220 København K

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

Høringssvar på høring over forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love (Forenkling af Fælles Mål, kvalitetsrapporter og elevplaner og opfølgning på mål for folkeskolen m.v.)

DI takker for muligheden for at besvare høring over forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love.

DI finder det fornuftigt med en reform af de fælles mål for undervisningen, kvalitetsrapporterne og elevplanerne, således at målene, rapporter og planerne bliver mere enkle og brugbare i undervisningen. DI støtter, at man afskaffer slutmålene for de enkelte fag, så der kommer mere fokus på elevernes faglige progression, som ikke bør have et slutmål men indeholde en konstant stræben efter at blive bedre.

Med den nye reform af folkeskolen skal det omkringliggende samfund inkluderes i undervisningen. Ved at inddrage erhvervslivet, bl.a. gennem skole-virksomhedssamarbejde, kan man sikre både elevernes arbejdsmarkedskendskab og internationale forståelse for Danmarks konkurrencedygtighed. Dette aspekt er der dog ikke taget højde for i lovforslaget. For at sikre fokus på international forståelse og tilknytning til erhvervslivet foreslår DI, at der - enten i selve målene eller i det vejledende materiale til Fælles Mål - bliver indskrevet forslag til, hvordan lærerne kan inkorporere elementer om international forståelse og skole-virksomhedssamarbejde i deres undervisning. En sådan model kan ligeledes sikre, at der ikke skabes en for skarp opdeling mellem den understøttende undervisning og normalundervisningen, idet man i målene for normalundervisningen forpligtes til at gennemføre aktiviteter, der åbner skolen op.

DI støtter, at målene skal kunne evalueres, og at elevplanen skal indeholde en opfølgingsdel, der beskriver, på hvilken måde henholdsvis elev, lærer og eventuelt forældre skal følge op på målene.

I forslaget står der, at kommunerne *kan* anvende kvalitetsrapporterne som ledelsesinformation og som grundlag for f.eks. at udforme resultatkontrakter med skoleledere. Af SFI-rapporten 'Ledelse af folkeskolen' fra 2011 fremgår, at halvdelen af kommunerne ikke har fastlagt mål for skolens faglige niveau. Dette til trods for, at AKF-

rapporten 'Den højt præsterende skole' fra 2010 viser, at netop klare mål fra kommunerne er et afgørende karaktertræk ved skoler, der klarer sig godt. På baggrund af resultaterne fra AKF (nu KORA) og SFI mener DI, at kommunerne i loven bør forpligtes til at anvende kvalitetsrapporterne i resultatkontrakterne med skoleledelsen, således at der er en klar forventningsafstemning mellem den kommunale ledelse og skoleledelsen, og at der er en klar opfølgingsmekanisme, i fald skolen ikke lever op til de faglige mål.

DI støtter indførslen af de såkaldte opmærksomhedspunkter. I forslaget står der, at opmærksomhedspunkterne skal medvirke til, at de fagligt svage elever identificeres tidligt med henblik på, at der kan igangsættes den nødvendige indsats for, at eleverne kan få et tilstrækkeligt læringsudbytte af undervisningen. Alt for mange unge forlader grundskolen uden de tilstrækkelige forudsætninger, og derfor er disse opmærksomhedspunkter et fornuftigt forslag.

Ser man på den seneste PISA-måling, er det bemærkelsesværdigt, at Danmark i særlig grad skiller sig ud fra de øvrige OECD-lande ved at have meget få i kategorierne for de dygtigste. Det er afgørende for Danmark, at vores talentmasse bliver udnyttet fuldt ud. Det er derfor meget problematisk, at vores skolesystem ikke i tilstrækkelig grad formår at sikre, at de talentfulde børn også bliver 'så dygtige, de kan'. Det bør derfor være et særligt fokuspunkt i forbindelse med udviklingen af folkeskolen.

Fagligt stærke elever, der ikke bliver udfordret og anerkendt i skolen, har desværre en højere risiko for f.eks. at droppe ud af deres uddannelse og ikke nå deres – høje – fulde potentiale¹. DI bifalder, at der i det vejledende materiale fra undervisningsministeriet vil indgå eksempler på udfordringsmål og kompetenceopgaver for de dygtigste elever. DI mener dog, at problemerne med at løfte de dygtige er så store i den danske folkeskole, at der også bør være opmærksomhedspunkter for de dygtigste fem pct. således, at der også for denne gruppe bliver igangsat initiativer, så deres fulde potentiale bliver udnyttet. Det må og skal være målet med folkeskolen, at alle elever bliver udfordret. Derfor må vi også i målstrukturen ændre tilgangen til de dygtigste elever og sørge for også at vægte deres fortsatte faglige progression.

DI finder det fornuftigt, at det i forslaget fremhæves, at elevplanerne skal give et bedre grundlag for at vurdere elevens uddannelsesparathed allerede fra 8. klasse. Det er vigtigt, at problemer ift. uddannelsesparathed identificeres på et tidspunkt, hvor det stadig er muligt at tage initiativer, så flere elever bliver uddannelsesparate ved udgangen af 9. klasse.

Derudover er der med forslaget indført en forenkling, som reducerer omfanget af fag, der skal indgå i elevplanerne. DI mener ikke, at det er tilstrækkeligt, at natur/teknik kun skal indgå i elevplanerne på 4. og 6. klassetrin. I det videre uddannelsessystem danner den naturvidenskabelige faglighed i udpræget grad grundlag for adgang til videre uddannelse. DI finder det derfor vigtigt, at natur/teknik indgår i elevplanerne med samme vægt, som faget har for elevernes videre muligheder i uddannelsessystemet. DI

---

¹ Denne konklusion kommer ph.d. Linda Kreger Silverman frem med i sin artikel: "Why Does Denmark Need Gifted Education?" fra 2013.

foreslår, at natur/teknik skal indgå i elevplaner på 3. – 6. klassetrin og geografi, biologi og fysik/kemi skal indgå i 7. og 8. klassetrin.

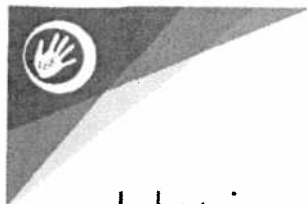
Af forslaget fremgår, at det fortsat vil være en uddannelsesplan, der er det samlede værktøj for 10. klasse. I loven om 10. klasse står der, at: *"Undervisningen i 10. klasse er et uddannelsesstilbud til unge, som efter grundskolen har behov for yderligere faglig kvalificering og afklaring af uddannelsesvalg for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse."* DI mener dels, at der er mange elever i 10. klasse i dag, som ikke har 'behov for yderligere faglig kvalificering og afklaring', og dels, at netop dette dobbelte formål i langt højere grad bør afspejle sig i udmøntningen af en uddannelsesplan for 10. klasse. DI mener, at man ved indgangen til 10. klasse bør udarbejde en konkret plan for, hvad der skal til for at løfte den enkeltes niveau, så vedkommende er klar til en ungdomsuddannelse. Er der tale om manglende faglighed i f.eks. dansk, bør det være muligt at fokusere intensivt på netop dansk. Er den unge ikke afklaret, bør 10. klasse foregå som snuserforløb for forskellige ungdomsuddannelser.

Alt i alt ser DI de nye Fælles Mål som et skridt i retningen af en bedre folkeskole, der arbejder mere systematisk og målrettet.

Med venlig hilsen

Charlotte Rønhof
Underdirektør

Mads Eriksen
Chefkonsulent

Hørings svar

- Lov om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love (Forenkling af Fælles Mål, kvalitetsrapporter og elevplaner og opfølgning på mål for folkeskolen m.v.).

Danske Skoleelever mener grundlæggende, at det er positivt med en nytænkning af arbejdet med at sætte mål i skolen. Det er fornuftigt at forenkle målene, da de derved bliver lettere at bruge i undervisningen og bliver et brugbart redskab, i forhold til at sikre en konstant forbedring inden for skolen.

Danske Skoleelever finder det interessant at elever på de øverste klassetrin skal bruge elevplanen til afklaring af videre uddannelsesforløb. Elevplanen kan virke fornuftig at bruge i forhold til uddannelsesparathed, men samtidig ville det være endnu mere væsentligt, om man lod arbejdet med målsætninger indgå som et naturligt redskab i hverdagen. Ved at gøre dette, og arbejde aktivt med mål, som eleverne både er med til at sætte og opnå skabes en stærkere indsats i forhold til elevernes videre uddannelse allerede i 8. klasse, end hvis den kun baseres på en elevplan, der udleveres en gang i mellem. Danske Skoleelever mener således ikke, at elevplanen er fyldestgørende for den evaluering, der skal til, hvis en elev skal forbedre sit faglige standpunkt. Evaluering skal være en løbende og pågående proces, og ikke kun noget, der foregår gennem elevplaner en gang i mellem. Derfor mener Danske Skoleelever, at man bør afskaffe elevplanerne og i stedet fokusere på den enkelte elevs målsætninger. Derigennem kan man sikre elever på alle niveauer, at eleverne hele tiden sætter sig nye faglige mål og hele tiden forbedre sig.

Vi ønsker dog at bemærke, at man udvander et i forvejen utilstrækkeligt evalueringsværktøj, ved at udtage nogle fag fra elevplanerne. Som det er i dag, er elevplanerne ikke i stand til, at skabe god og fremadrettet proces omkring evaluering af den enkelte elev, men kan trods alt bruges at forældre og elever til at vurdere elevens standpunkt, når planen udgives. Denne funktion forsvinder, hvis ikke elevplanen omfatter alle fag, hvorfor formålet med elevplanen bliver endnu mere utydeligt. Grundlæggende mener Danske Skoleelever, evaluering af elevernes arbejde og indsats i alle fag er relevant, men samtidig, at man bør nytænke måden, at evaluere på, at elevplaner ikke skaber den dialog mellem lærer og elev, der skal til for at skabe faglig fremgang.

Perspektivet der bliver lagt omkring den kvalitetsrapport, som kommunalbestyrelsen skal udarbejde hvert andet år, er Danske Skoleelever meget glade for. Vi mener at det vil styrke og fokusere arbejdet med målsætninger i skolen. Det vil kunne fastholde kommuner, såvel som skoler, i bevidst at fokusere på de mål, der er sat og de mål, man vil sætte sig, for konstant at fastholde skolens udvikling.

Det er dog ærgerligt i Danske Skoleelevers perspektiv, at kommunerne ikke forpligtes til, at lave planerne hvert år og, at kvalitetsrapporter ikke nødvendigvis skal laves for alle kommunens skoler. Dette kan ingen være tjent med, da arbejdet med at forbedre den enkelte skole kræver viden om dens udfordringer og styrker, en viden, der blandt andet sikres gennem kvalitetsrapporterne. Rapporter for alle skoler gør, at både kommune, skoleledere, lærere, forældre og elever kan få et klart overblik over, hvad skolernes status i en given kommune er og, hvor de kan bevæge sig hen og blive bedre. Det er et værktøj, der danner grundlag for, at forandre og forbedre skolerne, derfor mener Danske Skoleelever det også fremover skal omfatte alle skoler i en given kommune og lavet hvert år.